

Pravila o komunikaciji i vidljivosti

Programi financiranja
Europske unije za razdoblje 2021. – 2027.

Smjernice za države članice

EUROPSKA KOMISIJA

Glavna uprava za komunikaciju

Uprava B – Strategija i komunikacija unutar institucije

Odjel B.2 – Međuinstitucijski odnosi, institucijski ugovori i kontaktni centar Europe Direct

Europska komisija

B-1049 Bruxelles

Pravila o komunikaciji i vidljivosti

Programi financiranja
Europske unije za razdoblje 2021. – 2027.

Smjernice za države članice

PРАВНА ОБАВИЈЕСТ

Ovaj je dokument sastavljen za Europsku komisiju, ali odražava samo mišljenja autorâ i Europska komisija nije odgovorna ni za kakve posljedice koje proizlaze iz ponovne uporabe ove publikacije. Više informacija o Europskoj uniji dostupno je na internetu (<http://www.europa.eu>).

Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije, 2022.

© Europska unija, 2022.

Politika ponovne uporabe dokumenata Europske komisije uređena je Odlukom Komisije 2011/833/EU od 12. prosinca 2011. o ponovnoj uporabi dokumenata Komisije (SL L 330, 14.12.2011., str. 39.). Osim ako je navedeno drukčije, ponovna uporaba ovog dokumenta dopuštena je u skladu s licencijom Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). To znači da je ponovna uporaba dopuštena pod uvjetom da se navedu odgovarajući podaci o autorstvu i naznače sve izmjene.

Za svaku uporabu ili reprodukciju elemenata koji nisu u vlasništvu Europske unije može biti potrebno izravno zatražiti dopuštenje od odgovarajućih nositelja prava.

Print
PDF

ISBN 978-92-76-55000-6
ISBN 978-92-76-54995-6

doi:10.2775/102269
doi:10.2775/91559

NA-01-21-482-HR-C
NA-01-21-482-HR-N

Sadržaj

---

1. UVOD	6
2. OPĆA PITANJA	7
3. DESET NAČINA NA KOJE KORISNICI SREDSTAVA EU-A MOGU KOMUNICIRATI I OSIGURATI VIDLJIVOST SREDSTAVA EU-A	16
3.1. Opća obveza priznavanja podrijetla i osiguravanja vidljivosti sredstava EU-a	16
3.2. Poveznica s prioritetima EU-a	17
3.3. Sudjelovanje u posebnim komunikacijskim aktivnostima (ovisno o programu)	18
3.4. Točan prikaz amblema EU-a na istaknutom mjestu	18
3.5. Prikaz jednostavne izjave o financiranju u kojoj se spominje potpora EU-a	20
3.6. Upotreba točnih informacija	23
3.7. Uključivanje tijela koje dodjeljuje bespovratna sredstva / EU-a u komunikaciju (ovisno o programu)	23
3.8. Imajte na umu da se rashodi za komunikaciju i vidljivost obično ubrajaju u prihvatljive troškove	26
3.9. Dodjela prava na upotrebu komunikacijskih materijala EU-u	26
3.10. Očekujte financijska smanjenja u slučaju neispunjavanja zahtjeva	29
4. PITANJA ZA ODREĐENE PROGRAME	31
4.1. Uredba o zajedničkim odredbama	31
4.2. Mehanizam za oporavak i otpornost	37
4.3. Poljoprivredna politika i ruralni razvoj	41
4.4. Ostali programi	43
5. KORISNE POVEZNICE	44
6. KONTAKTI	44
7. POPIS POKRATA	45

1. Uvod

Ova publikacija služi kao pomoć državama članicama pri informiranju u svojim upravama i među dionicima o pravno obvezujućim pravilima o komunikaciji i vidljivosti za programe financiranja Europske unije u okviru dugoročnog proračuna EU-a i instrumenta NextGenerationEU od 2021. U njoj im se pružaju i smjernice za provedbu tih pravila ako su države članice odgovorne za podijeljeno upravljanje.

Nakon odjeljka s odgovorima na opća pitanja objašnjavaju se svi institucijski zahtjevi koje je Europska komisija objedinila u popis od deset zahtjeva u prezentacijske svrhe. Na kraju se razmatraju neka pitanja povezana s određenim programima, uključujući pitanja povezana s [Uredbom o zajedničkim odredbama \(UZO\)](#) i [Mehanizmom za oporavak i otpornost \(NextGenerationEU\)](#).

U publikaciji se predviđaju glavna pitanja koja bi mogla biti relevantna za države članice, a uključuje i odgovore na pitanja delegata iz Radne skupine Vijeća za informiranje koja su upućena Komisiji preko Glavnog tajništva Vijeća.

Ovisno o potrebama za budućim smjernicama očekuju se redovita ažuriranja u kontekstu Radne skupine za informiranje.

Države članice mogu pristupiti ovom dokumentu na internom portalu Vijeća za komunikatore i na [internetskim stranicama Ureda za publikacije Europske unije](#).

2. Opća pitanja

„Potrebno je ispravno komunicirati o ambicioznom financiranju i odlučnim mjerama politike na putu prema oporavku te se mora osigurati njihova što veća vidljivost kao europskog odgovora [...].

[...] svi programi u okviru budućeg dugoročnog proračuna, neovisno o njihovu načinu upravljanja, uključivat će skup obvezujućih i usklađenih minimalnih zahtjeva za komunikaciju i vidljivost.

To se primjenjuje [...] i na [...] NextGenerationEU.

Komisija će pomno pratiti način na koji će države članice i drugi primatelji sredstava EU-a komunicirati i povećavati vidljivost Unije te način na koji će izvješćivati o provedbi primljenih sredstava.”

Predsjednica Europske komisije Ursula von der Leyen u dopisu članovima Europskog parlamenta od 31. kolovoza 2020.

Zašto su potrebni minimalni zahtjevi za komunikaciju i vidljivost?

Ostvarenje prioriteta EU-a, prevladavanje krize uzrokovane bolešću COVID-19 i rad na putu prema trajnom oporavku glavni su ciljevi dugoročnog proračuna EU-a i instrumenta NextGenerationEU. U tu je svrhu potrebno ne samo da EU uistinu ostvari te prioritetne ciljeve, već i da to bude vidljivo. Naime, politika i komunikacija usko su povezane: važno je ostvariti ciljeve, kao i da se to vidi. Stoga o djelovanju EU-a treba djelotvorno komunicirati na terenu – među ostalim pri provedbi programa financiranja. Za komunikaciju o EU-u zajednički su odgovorni Europska komisija i primatelji sredstava EU-a, uključujući države članice, u duhu [deklaracije čelnika iz Sibiu](#) objavljene 2019.

Kako bi se osigurala djelotvorna i dosljedna komunikacija na terenu, razni pravni akti o programima financiranja EU-a sadržavaju pravila za komunikaciju i vidljivost EU-a. Ona su pravno obvezujuća za primatelje sredstava EU-a i uglavnom su usklađena u programima i načinima upravljanja. Međutim, njima se ostavlja nešto prostora za pristupe za određene programe, kao što se, primjerice, može vidjeti u članku 34. o komunikaciji iz Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost. Sad je presudno osigurati najveće moguće poznavanje i ispravnu provedbu tih pravila.

Što su zapravo pravila o komunikaciji i vidljivosti?

Mogu se sažeti kao „[Deset načina na koje korisnici sredstava EU-a mogu komunicirati i osigurati vidljivost EU-a](#)“:

1. svi primatelji trebaju priznati podrijetlo i **osigurati vidljivost primljenih sredstava EU-a**
2. poveznica **s prioritetima EU-a**
3. sudjelovanje u **posebnim komunikacijskim aktivnostima** (ovisno o programu)
4. **točan** prikaz amblema EU-a **na istaknutom mjestu**
5. prikaz jednostavne **izjave o financiranju** u kojoj se spominje potpora EU-a
6. upotreba **točnih informacija**
7. **uključivanje tijela koje dodjeljuje bespovratna sredstva / EU-a** u komunikaciju (ovisno o programu)
8. imajte na umu da se rashodi za komunikaciju i vidljivost obično ubrajaju u **prihvatljive troškove**
9. **dodjela prava na upotrebu komunikacijskih materijala EU-u**
10. **očekujte financijska smanjenja u slučaju neispunjavanja** ugovornih obveza.

Hoće li se ta pravila retroaktivno primjenjivati na financijsku potporu dodijeljenu u okviru dugoročnog proračuna za razdoblje 2014. – 2020.?

Ne, ta se nova pravila primjenjuju na sve programe i partnerstva u okviru dugoročnog proračuna i instrumenta NextGenerationEU od 2021. Neće se retroaktivno primjenjivati.

Jesu li ta pravila pravno obvezujuća ili je riječ samo o preporukama?

Zahtjevi koji se odnose na komunikaciju i vidljivost pravno su obvezujući i dopunjuju se smjericama o posebnim pitanjima. Obveza da se naznači primanje sredstava EU-a i da se poboljša njegova vidljivost odavno je utvrđena u [Financijskoj uredbi](#). Međutim, ovo je prvi put da svaki program financiranja sadržava standardnu institucijsku klauzulu o komunikaciji i vidljivosti te detaljnije odredbe o komunikaciji i vidljivosti u pravnoj osnovi i primjenjivim sporazumima o financiranju u sklopu usklađenog i horizontalnog pristupa u okviru novog dugoročnog proračuna za razdoblje 2021. – 2027., višegodišnjeg financijskog okvira, i instrumenta NextGenerationEU. Postoje i razne smjernice koje će primateljima sredstava EU-a pomoći da razumiju i ispravno provedu ta pravila. U nastavku se nalaze relevantna upućivanja na pravne tekstove i isječki iz njih.

Gdje se mogu pronaći pravila o komunikaciji i vidljivosti za nove programe EU-a?

Financijska uredba

Uvodna izjava 11.

U skladu s načelom transparentnosti koje je sadržano u članku 15. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) od institucija Unije zahtijeva se da koliko je god to moguće primjenjuju otvorenost djelovanja. U pogledu izvršenja proračuna, primjena tog načela podrazumijeva da bi **građani trebali znati gdje i u koje svrhe Unija troši sredstva**. Takve informacije potiču demokratsku raspravu, doprinose sudjelovanju građana u postupku odlučivanja Unije, jačaju institucionalnu kontrolu i nadzor nad rashodima Unije te doprinose povećanju njezine vjerodostojnosti. **Komunikacija bi trebala biti ciljanija te bi trebala nastojati povećati vidljivost doprinosa Unije za građane**. Takve bi ciljeve trebalo postići objavom, po mogućnosti uz uporabu suvremenih komunikacijskih alata, relevantnih informacija o svim primateljima sredstava koja se financiraju iz proračuna, pri čemu se uzimaju u obzir legitimni interesi tih primatelja u pogledu povjerljivosti i sigurnosti te, ako je riječ o fizičkim osobama, njihovo pravo na privatnost i zaštitu osobnih podataka. Institucije Unije stoga bi pri objavi informacija trebale primijeniti selektivni pristup, u skladu s načelom proporcionalnosti. Odluke o objavi trebale bi se temeljiti na relevantnim kriterijima kako bi se pružile smislene informacije.

Članak 63. stavak 1. – Podijeljeno upravljanje s državama članicama

Ako Komisija izvršava proračun podijeljenim upravljanjem, zadaće koje se odnose na izvršenja proračuna prenose se na države članice. Komisija i države članice moraju poštovati načela dobrog financijskog upravljanja, transparentnosti i nediskriminacije te **osiguravati vidljivost djelovanja Unije pri upravljanju sredstvima Unije**. U tu svrhu Komisija i države članice moraju ispuniti svoje obveze kontrole i revizije te preuzeti s time povezane odgovornosti koje su utvrđene u ovoj Uredbi. Dodatne odredbe utvrđuju se u sektorskim pravilima.

Članak 154. stavak 2. – Neizravno upravljanje

Osobe i subjekti kojima su povjerene zadaće izvršenja sredstava Unije ili proračunskih jamstava na temelju članka 62. stavka 1. prvog podstavka točke (c), moraju poštovati načela dobrog financijskog upravljanja, transparentnosti, nediskriminacije i **vidljivosti djelovanja Unije**. Ako Komisija uspostavi okvirne sporazume o financijskom partnerstvu u skladu s člankom 130., navedena se načela dodatno opisuju u tim sporazumima.

Članak 201. – Sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava

2. Sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava uključuje najmanje sljedeće:

- (h) **odredbe o vidljivosti financijske potpore Unije**, osim u propisno opravdanim slučajevima u kojima javno oglašavanje nije moguće ili primjereno [...].

Članak 234. – Skrbnički fondovi Unije za vanjska djelovanja

3. Skrbnički fondovi Unije uspostavljaju se i izvršavaju samo podložno sljedećim uvjetima:

- (b) skrbnički fondovi Unije osiguravaju **jasnu političku vidljivost Unije** i upravljačke prednosti te bolju kontrolu Unije nad rizicima i isplatama doprinosa Unije i ostalih donatora [...].

Standardni članak o institucijskom priopćavanju u pravnoj osnovi za svaki program

- **Primatelji sredstava Unije priznaju podrijetlo i osiguravaju vidljivost financiranja Unije** (posebice pri promicanju djelovanja i njihovih rezultata) pružanjem koherentnih, djelotvornih i razmjernih ciljanih informacija različitoj publici, među ostalim medijima i javnosti.
- **Komisija provodi informacijska i komunikacijska djelovanja** koja se odnose na Program te na njegove mjere i rezultate. Financijska sredstva dodijeljena Programu doprinose i institucijskom priopćavanju političkih prioriteta Unije ako se ti prioriteti odnose na ciljeve iz članka [xxx].

Podijeljeno upravljanje

- Pravila o komunikaciji i vidljivosti za većinu programa u okviru podijeljenog upravljanja osobito se nalaze u [Uredbi o zajedničkim odredbama \(UZO\)](#), ali i u drugim relevantnim pravnim instrumentima (pojednosto pogledajte u odjeljku ove publikacije o toj uredbi na stranici 31).
- U nastavku su navedeni fondovi u okviru podijeljenog upravljanja koje obuhvaća Uredba o zajedničkim odredbama:
  - regionalna politika: Europski fond za regionalni razvoj, Fond za pravednu tranziciju i Kohezijski fond
  - socijalna politika: Europski socijalni fond plus
  - unutarnji poslovi: Fond za azil, migracije i integraciju, Instrument za upravljanje granicama i vize te Fond za unutarnju sigurnost
  - pomorstvo: Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu.

Izravno/neizravno upravljanje

- [Institucijski predložak sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava](#) primjenjuje se na sve programe EU-a kojima se izravno upravlja, a upotrebljava se i u određenim slučajevima neizravnog upravljanja, na primjer za zajednička poduzeća.
- Institucijski predložak sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava (članak 16. – prava intelektualnog vlasništva i članak 17. – komunikacija, širenje informacija i vidljivost) te Prilog 5. (posebna pravila o pravima intelektualnog vlasništva te o komunikaciji, širenju informacija i vidljivosti), koji je Komisija donijela 12. lipnja 2020., (C(2020) 3759) sadržavaju sveobuhvatan skup pravila o komunikaciji i vidljivosti. [Verzija institucijskog predloška sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava s objašnjenjima](#) donosi smjernice za službenike za ovjeravanje i korisnike sredstava EU-a.

- Odredbe o institucijskom priopćavanju primjenjuju se na odgovarajući način i na neizravno upravljanje (npr. treba se utvrditi u sporazumu o doprinosu). Člankom 154. stavkom 2. Financijske uredbe zahtijeva se da subjekti kojima su povjerene zadaće izvršenja sredstava EU-a ili proračunskih jamstava poštuju načelo vidljivosti djelovanja EU-a.

Mehanizam za oporavak i otpornost

Obveza je utvrđena u članku 34. [Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost](#):

Članak 34. Informiranje, komunikacija i promidžba

1. *Komisija se može uključiti u komunikacijske aktivnosti kako bi se osigurala vidljivost sredstava Unije za financijsku potporu predviđenu u odgovarajućem planu za oporavak i otpornost, među ostalim zajedničkim komunikacijskim aktivnostima s predmetnim nacionalnim tijelima. Komisija prema potrebi može osigurati da se potpora u okviru Mehanizma priopći i potvrdi u izvaji o financiranju.*
2. *Primatelji sredstava Unije priznaju podrijetlo i osiguravaju vidljivost tih sredstava, uključujući, prema potrebi, isticanjem amblema Unije i odgovarajuće izjave o financiranju koja glasi „Financira Europska unija – NextGenerationEU”, posebice pri promicanju djelovanja i njihovih rezultata, pružanjem koherentnih, djelotvornih i razmjernih ciljanih informacija različitoj publici, među ostalim medijima i javnosti.*
3. *Komisija provodi informacijska i komunikacijska djelovanja koja se odnose na Mehanizam na djelovanja poduzeta na temelju Mehanizma i na postignute rezultate. Komisija prema potrebi obavješćuje predstavništva Europskog parlamenta o svojim djelovanjima te ih u njih uključuje. Financijska sredstva dodijeljena Mehanizmu isto tako doprinose institucijskom priopćavanju političkih prioriteta Unije ako se ti prioriteti odnose na ciljeve iz članka 4.*

Više pojedinosti pogledajte u odjeljku ove publikacije o Mehanizmu za oporavak i otpornost na stranici 38.

[Jesu li pravila o komunikaciji i vidljivosti ista za sve programe EU-a?](#)

Uz članak o institucijskom priopćavanju i usklađena institucijska pravila ovisno o programu mogu postojati neke prilagodbe za određenu politiku, navedene u pravnoj osnovi programa i primjenjivom sporazumu o financiranju.

[Što se događa s postojećim smjernicama za korisnike i partnere, primjerice u području vanjskog djelovanja?](#)

Odgovarajuće prethodne odredbe i smjernice i dalje se primjenjuju na korisnike koji su primili sredstva EU-a u programskom razdoblju 2014. – 2020. U sklopu višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027. smjernice za korisnike moraju se prilagoditi i uskladiti s novim pravilima na početku novih programa i partnerstava.

Na koga se zahtjevi odnose? Odnose li se samo na korisnike sredstava EU-a ili se primjenjuju i na organizacije koje podupiru države članice u njihovim komunikacijskim aktivnostima?

Pravila se primjenjuju na sve koji primaju sredstva EU-a. Ako nacionalno tijelo u aktivnosti komunikacije i vidljivosti povezane s određenim programima i projektima uključuje organizacije, mreže ili ugovaratelje, to tijelo mora osigurati poznavanje i poštovanje relevantnih primjenjivih pravila.

Treba li se o malom projektu komunicirati na isti način kao i o projektu u vrijednosti od više milijuna eura?

Postoji općenita obveza komunikacije i povećanja vidljivosti EU-a. Detaljna pravila za većinu programa bit će u određenoj mjeri razmjerna. Provjerite pravnu osnovu programa te primjenjivi sporazum o financiranju i smjernice.

Trebaju li se u okviru neizravnog upravljanja svi postojeći okvirni sporazumi o partnerstvu i sporazumi o doprinosu revidirati kako bi se osigurala usklađenost s novim institucijskim minimalnim zahtjevima?

Ti zahtjevi ne utječu na postojeće sporazume o partnerstvu i doprinosu, već se trebaju odražavati samo u novim sporazumima koji stupaju na snagu od 2021. do 2027.

Postoje li ikakve veće razlike između pravila o komunikaciji i vidljivosti utvrđenih za programsko razdoblje 2014. – 2020. i onih za trenutno programsko razdoblje 2021. – 2027.?

U kontekstu prethodnih dugoročnih proračuna takva su pravila postojala za pojedinačne programe, no bez sveobuhvatnih načela i institucijske usklađenosti među programima i načinima upravljanja. Novim pristupom nastoji se postići najveća moguća usklađenost kako bi se pravila učinila što jednostavnijima i djelotvornijima. Opseg tih pravila uvelike premašuje puko stavljanje zastave EU-a na projekte. Osim toga, pravila se neće retroaktivno primjenjivati na prethodna razdoblja financiranja.

Kako se gleda na ideju „jasnije komunikacije” i kako Europska komisija namjerava prikazati svoju viziju?

Komisija je u svojem [doprinosu sastanku čelnika u Sibiuu u svibnju 2019.](#) iznijela svoju viziju za djelotvornu i zajedničku komunikaciju o EU-u te je sastavila pet preporuka za takvu komunikaciju u službi građana i demokracije. To su i dalje važne i inspirativne smjernice za komunikatore EU-a (vidjeti 3. poglavlje popratne komunikacije).

S operativne strane Komisija od sredine 2020. dijeli svoj urednički plan i ključna sredstva za komunikaciju sa svim državama članicama (i drugim institucijama) putem novog portala za komunikatore. Na tom se portalu mogu pronaći i prilagodljivi materijali iz naše [komunikacijske kampanje NextGenEU](#). Komunikatore država članica potiče se da ih što bolje iskoriste. Komisija bi bila veoma zainteresirana za primanje povratnih informacija o relevantnosti i upotrebi tih podijeljenih materijala u kontekstu Radne skupine za informiranje.

Namjerava li Europska komisija osmisliti komunikaciju o projektima koje financira? Hoće li se komunikacija Komisije temeljiti uglavnom na njezinim internetskim stranicama?

Zahvaljujući institucijskom radu u odjelima za razne politike možemo učinkovito utvrditi projekte koji se financiraju sredstvima EU-a i komunicirati o njima. U studenome 2021. objavljene su u potpunosti [preoblikovane međuinstitucijske stranice](#) s privlačnim višejezičnim sadržajem o svim područjima povezanim s EU-om. Osim toga, u nastavku se nalazi izbor relevantnih stranica Komisije s informacijama o postignućima, projektima i rezultatima.

Primjerice, kako bi se prikazao napredak u **izlasku iz krize uzrokovane bolešću COVID-19 i na putu prema oporavku**, na našim stranicama može se vidjeti 51 projekt i priča, a obuhvaćaju širok raspon područja politike: gospodarstvo i zapošljavanje, zdravstvo, vrijednosti EU-a i prava građana, digitalne tehnologije, okoliš i klimu te vanjske odnose. Svi su ti projekti dostupni [ovdje](#).

Kampanja NextGenerationEU, velika komunikacijska kampanja pokrenuta 2021. kako bi se prikazao napredak EU-a na putu prema oporavku te zelenoj i digitalnoj tranziciji, namijenjena je općoj publici, a posebice mladima. Nastoji objasniti način na koji politike EU-a čine Europu zdravijom, zelenijom i digitalnijom te kako građani mogu sudjelovati u tom procesu. Nakon što započne isplata sredstava povezanih s planom za oporavak u okviru instrumenta NextGenerationEU i nakon što se pokrenu projekti, [portal kampanje NextGenEU](#) sadržavat će dodatne primjere projekata i priče.

Sve veći broj projekata i rezultata programa koje provodi Komisija objavljuje se u [jedinstvenoj bazi podataka](#), koju je moguće pretraživati prema razdoblju financiranja i/ili programu. Mogu se pogledati i [informacije o uspješnosti prema programu](#) te pronaći brojni primjeri i priče na stranicama za pojedine programe. Na internetskim stranicama Europa nedavno je objavljen i [pregled rezultata i informacija o projektima koji se financiraju sredstvima EU-a](#) u različitim područjima politike te će se taj pregled redovito ažurirati. Za [europske strukturne i investicijske fondove za razdoblje 2014. – 2020.](#) postoji platforma koja omogućuje pristup podacima o financiranju i postignućima. Pogledajte i našu [bazu podataka](#) kako biste otkrili primjere najinovativnijih projekata koji se podupiru u okviru programa EU-a za regionalnu politiku. Osim toga, [platforma Kohesio](#)⁽¹⁾ uključivat će sve projekte koji se sufinanciraju sredstvima iz fondova obuhvaćenih UZO-om za programska razdoblja 2021. – 2027. i 2014. – 2020. te s njima povezane korisnike.

U području **digitalnih tehnologija, kulture i medija** Komisija komunicira o projektima koje podupire i promiče ih putem svih događanja organiziranih u okviru:

- [Europskog filmskog foruma](#) za audiovizualne aktivnosti koje obuhvaća potprogram MEDIA
- [Europskog foruma za informativne medije](#) za aktivnosti informativnih medija obuhvaćene Međusektorskim potprogramom.

Informacije o svim aktivnostima i projektima koji su obuhvaćeni i koje podupiru **program Kreativna Europa** i njegovi potprogrami (potprogrami Kultura i MEDIA te Međusektorski potprogram) dostupne su na [stranici za Kulturu i kreativnost](#) i u [godišnjem izvješću o praćenju](#) tog programa. Nude se i konkretne informacije o [bespovratnim sredstvima](#) i na [platformi za rezultate projekata \(VALOR\)](#).

---

(1) Platforma Kohesio trenutačno je u izradi i bit će službeno pokrenuta u ožujku 2022. Dotad će Komisija bilježiti podatke iz projekata koji se sufinanciraju iz Europskog fonda za regionalni razvoj, Kohezijskog fonda i Europskog socijalnog fonda u programskom razdoblju 2014. – 2020.

Na [Europskom portalu za mlade](#) nalaze se brojne priče i primjeri projekata u području **obrazovanja, kulture, jezika, mladih i sporta**. Na tom se portalu mogu naći i informacije o aktivnostima u kontekstu **Europske godine mladih 2022**.

Kad je riječ o politici proširenja i susjedstva, Komisija nudi aktualne informacije o suradnji u regiji na stranici o [europskoj politici susjedstva i pregovorima o proširenju](#). Detaljnije informacije mogu se pronaći tako da se odabere [određena zemlja](#) u regiji.

Sva relevantna komunikacija povezana s projektima u području poljoprivrede dostupna je na stranici o [hrani, poljoprivredi i ribarstvu](#), koja služi kao čvorište za druge razine informacija. Kad je riječ o stupu ruralnog razvoja ili drugim programima i inicijativama, Komisijin portal sadržava poveznice na određene stranice, kao što su stranice [Europske mreže za ruralni razvoj](#), [Europskog inovacijskog partnerstva za poljoprivredu](#) ili [Europske izvršne agencije za istraživanje](#) (za politiku promidžbe u poljoprivredno-prehrambenom sektoru: u tijeku je premještanje s prethodnih stranica Izvršne agencije za potrošače, zdravlje, poljoprivredu i hranu (Chafea)).

Kad je riječ o korisnicima u okviru zajedničke poljoprivredne politike (ZPP), komunikacijom upravljaju same države članice, što znači da za objavu informacija nije odgovorna Komisija. Međutim, dostupna je [zbirka](#) relevantnih publikacija.

[Gdje se mogu pronaći računi na društvenim medijima na kojima EU i njegove institucije komuniciraju o programima financiranja, pričama i primjerima projekata?](#)

Informacije o računima na društvenim medijima sa sadržajem o EU-u mogu se pronaći [ovdje](#). Mogu se filtrirati prema instituciji, vrsti računa i području politike.

[Gdje se mogu pronaći smjernice o upotrebi društvenih medija EU-a?](#)

[Vodič za stranice Europa](#) službeni je pravilnik za prisutnost Komisije na internetu, a obuhvaća uredničke, pravne, tehničke, vizualne i ugovorne aspekte. Sadržava i važno poglavlje o upotrebi društvenih medija.

[Postoje li mogućnosti za redovite tečajeve osposobljavanja o komunikaciji, posebice o komunikaciji putem interneta i društvenih medija i o tome kako doći do nove publike, kako bi se što više povećala djelotvornost strategija komunikacije i vidljivost projekata?](#)

Mreža [INFORM EU](#) organizira [seminare i tečajeve osposobljavanja](#). Države članice već se obavijestilo o toj mogućnosti u nedavnom dopisu koji su uputili glavni direktori Radne skupine za oporavak i otpornost (RECOVER) osnovane u okviru Glavnog tajništva i GU-a za gospodarske i financijske poslove od 14. rujna 2021.

Kako se može poboljšati djelotvornost i učinkovitost naše komunikacije na temelju praćenja i procjene te kako staviti veći naglasak na rezultate i učinak na građane?

U komunikacijskom okruženju koje se neprekidno mijenja upravljanje uspješnošću pomaže utvrditi kako su se potrebe i problemi promijenili, u kojoj mjeri komunikacijska aktivnost odgovara očekivanjima i kako dokazi mogu doprinijeti poboljšanju kvalitete buduće komunikacije. Poboljšanje uspješnosti komunikacijskih aktivnosti na temelju praćenja i procjene podrazumijeva uključivanje logike mjerenja već od faze planiranja svake takve aktivnosti. U nastavku su navedeni konkretni ključni elementi modela ili logike za procjenu.

- Dobra početna **procjena potreba**, odnosno utvrđivanje problema na koje se treba usmjeriti komunikacijska aktivnost. Analiza problema važna je i za definiranje ciljnih skupina. Što su konkretnije utvrđene ciljne skupine, to će komunikacijske aktivnosti biti prilagođenije, a rezultati bolji.
- **Definiranje ciljeva** komunikacijske aktivnosti na temelju utvrđenih potreba. Ciljevi se trebaju voditi načelom **SMART**, odnosno biti **specifični** (*specific* – dovoljno precizni i konkretni kako se ne bi mogli tumačiti na različite načine), **mjerljivi** (*measurable* – treba definirati željeno buduće stanje koje je moguće izmjeriti kako bi se omogućila provjera njihova ostvarenja), **ostvarivi** (*achievable* – treba definirati željeno buduće stanje koje je moguće postići kako bi se mogao mjeriti njihov uspjeh), **relevantni** (*relevant* – izravno povezani s problemom i njegovim temeljnim uzrocima) i **vremenski ograničeni** (*time-bound* – povezani s fiksnim datumom ili određenim razdobljem kako bi se omogućila procjena njihova ostvarenja).
- Dodatno definiranje ciljeva u okviru konkretnih **komunikacijskih aktivnosti** uz povezane pokazatelje (**postignuća, rezultati i učinak**). Uz dobre **postupke praćenja** bit će moguće provjeriti odvija li se provedba prema planu i jesu li se kontekstualni elementi promijenili te u kojoj je mjeri komunikacijska aktivnost ostvarila postavljene ciljeve.
- Konsolidirani kvantitativni i kvalitativni podaci, koji omogućuju vođenje evidencije o uspješnosti komunikacijskih aktivnosti koja se može iskoristiti tijekom godina (pregled uspjeha i izazova) radi učenja iz iskustva te **osiguranja dugoročne uspješnosti (učinak)** i boljeg osmišljavanja budućih komunikacijskih aktivnosti.
- **Procjena** na temelju koje će se moći ocijeniti stvarna uspješnost komunikacijske aktivnosti u usporedbi s prvotnim očekivanjima (ciljevi). Procjena je znanstveni proces koji se temelji na kombinaciji različitih metoda, a obično je usmjerena na sljedeće kriterije: djelotvornost, relevantnost, učinkovitost, usklađenost i dodana vrijednost EU-a.

Hoće li se nova pravila o vidljivosti i komunikaciji prenijeti delegiranim aktima? Ako hoće, kad će se oni objaviti?

Pravni akt za svaki program i primjenjivi sporazumi o financiranju već sadržavaju pravila o komunikaciji i vidljivosti, pa nisu potrebni dodatni delegirani akti. Jedina je iznimka Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR), za koji se u nacrtu strateškog plana u okviru ZPP-a predviđa provedbeni akt, koji je trenutačno u izradi.

3. Deset načina na koje korisnici sredstava EU-a mogu komunicirati i osigurati vidljivost sredstava EU-a

U nastavku je navedeno što se očekuje od primatelja sredstava EU-a. Sažetak je javno dostupan na [stranici Europske komisije o mogućnostima financiranja i javnim natječajima](#).

3.1. Opća obveza priznavanja podrijetla i osiguravanja vidljivosti sredstava EU-a

Što države članice mogu učiniti kako bi pridonijele informiranju o toj općoj obvezi?

Informiranje bi trebalo biti usmjereno i na unutarnje i na vanjske dionike. Uprave država članica potiču se na korištenje postojećih kanala koji im stoje na raspolaganju kako bi informirale odgovorne službe na relevantnim razinama o općim pravilima o komunikaciji i vidljivosti, a prema potrebi i o posebnim aspektima za određene programe. To bi trebalo biti u skladu s njihovim obvezama za svaki program u kojem su odgovorne za podijeljeno upravljanje.

Kad je riječ o vanjskim dionicima, države članice potiču se da istaknu važnost komunikacije i vidljivosti te da objasne njihovu primjenu s pomoću odgovarajućih kanala, kao što su internetske stranice, sastanci s dionicima, društveni mediji i informativne brošure o financiranju sredstvima EU-a.

Nadležne službe Komisije osigurat će da primjenjiva pravila o komunikaciji i vidljivosti budu isto tako sustavno obuhvaćena u njihovoj komunikaciji o općim mogućnostima za financiranje ili mogućnostima za financiranje u okviru određenih programa.

Postoje li izuzeća od te opće obveze?

Ovisno o programu može biti nekih prilagodbi za određene politike. Ako postoje neke različite odredbe, Komisija će ih navesti u svojim raznim dokumentima poziva za određene politike ili u smjernicama za podnositelje zahtjeva i primatelje sredstava EU-a.

Gdje se mogu pronaći primjeri najbolje prakse za nadahnuće?

Potičemo što veću razmjenu primjera najbolje prakse u okviru programa, primjerice na sastancima mreža ili dionika, ali i među programima i službama. Komisija je 2021. pokrenula [INFORM EU](#), krovnu mrežu za sve dionike uključene u komunikaciju o programima EU-a u okviru podijeljenog upravljanja. INFORM EU omogućuje komunikatorima iz država članica i regija da razmjenjuju primjere najbolje prakse i da potiču stručno znanje u području komunikacije i vidljivosti programa EU-a.

3.2. Poveznica s prioritetima EU-a

Kako Komisija u praksi gleda na poveznicu između tih zahtjeva i političkih prioriteta EU-a? Bi li poveznica između tih zahtjeva i političkih prioriteta EU-a trebala biti ne samo mogućnost, već i obveza koja se podrazumijeva sama po sebi? Što se očekuje od primatelja sredstava EU-a?

Politički prioriteti EU-a provode se u okviru svakog njegova programa. Važno je da primatelji sredstava EU-a uspostave poveznicu s tim prioritetima ne samo u sklopu projektnih aktivnosti, već i u komunikacijskim aktivnostima, kako bi pokazali na koji način projekt doprinosi ostvarenju tih prioriteta. Riječ je o tome da se pokaže šira slika. Kako bi se to postiglo, potičemo države članice da na najbolji način iskoriste postojeće priče i komunikacijske materijale o EU-u i njegovim prioritetima.

Gdje primatelji sredstava EU-a mogu pronaći priče i komunikacijske materijale o EU-u i njegovim prioritetima?

U nastavku se nalazi nekoliko prijedloga relevantnih dokumenata o politici te informacija i komunikacijskih materijala koji mogu biti korisni za komunikaciju država članica o EU-u. Komunikatori država članica potiču se da na najbolji način iskoriste portal Vijeća za komunikatore, koji je pokrenut 2020. i koji pruža pristup širokom rasponu komunikacijskih sredstava i uredničkom planiranju. Poveznice na posebno relevantne kontekstualne informacije i materijale uključuju:

- [novi strateški program za razdoblje 2019. – 2024.](#), koji su donijeli čelnici EU-a u rumunjskom gradu Sibiuu u svibnju 2019.
- [zajedničke zakonodavne prioritete za 2021. te zajedničke ciljeve i prioritete politike za razdoblje 2021. – 2024.](#)
- [prioritete Europske komisije](#)
- [priče o oporavku iz Europske unije](#)
- kampanju [NextGenerationEU](#) (NextGenEU): Komisija je u proljeće 2021. pokrenula institucijsku komunikacijsku kampanju u sklopu koje se pružaju narativ, priče i razni materijali na svim jezicima EU-a, u kojima se prikazuju put prema oporavku i tranzicija prema zelenom, digitalnom i otpornom EU-u, a Komisija potiče države članice i druge primatelje sredstava EU-a na njihovu najširu upotrebu
- [Mehanizam za oporavak i otpornost](#)
- [sigurna cjepiva protiv bolesti COVID-19 za Europljane](#)
- [stranice Europske komisije o novostima](#)
- [audiovizualni portal Europske komisije](#)
- [kanale Europske unije na društvenim medijima](#)
- [kutak za učenje Europske komisije.](#)

3.3. Sudjelovanje u posebnim komunikacijskim aktivnostima (ovisno o programu)

Što su posebne komunikacijske aktivnosti?

Te se aktivnosti mogu razlikovati ovisno o programu i mogu ovisiti o vrijednosti primljenih financijskih sredstava ili specifičnom kontekstu, u skladu s potrebnim razmjerima. Mogu uključivati, na primjer:

- pripremu detaljnog plana komunikacije i širenja informacija
- pravila o digitalnoj komunikaciji i komunikacijskim materijalima
- organizaciju događanja za predstavljanje
- odnose s medijima
- reklamne panoe, ploče ili druge tiskane ili elektroničke prikaze
- objavu rezultata projekta.

Primateljima sredstava EU-a preporučuje se da pogledaju pojedinosti u pravnoj osnovi programa, dokumentima poziva i primjenjivom sporazumu o financiranju ⁽²⁾ koji je sklopljen s Komisijom.

3.4. Točan prikaz amblema EU-a na istaknutom mjestu

Što se točno očekuje?

Amblem EU-a najvažniji je vizualni brend i upotrebljava se da bi se priznalo podrijetlo i osigurala vidljivost sredstava EU-a. Potrebno ga je prikazati točno i na istaknutom mjestu. Osim ako je s tijelom koje dodjeljuje bespovratna sredstva dogovoreno drukčije, za isticanje potpore EU-a ne smije se koristiti nijedan drugi vizualni identitet ili logotip osim amblema EU-a. Amblem EU-a i izjava o financiranju u pravilu se prikazuju na sljedeći način:

Pogledajte naše detaljne smjernice o upotrebi amblema EU-a na [ovoj poveznici](#).

⁽²⁾ Primjerice, u članku 17. (komunikacija, širenje informacija i vidljivost) i Prilogu 5. (posebna pravila o komunikaciji, širenju informacija i vidljivosti) [institucijskom predlošku sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava](#) opisuju se razna pravila o komunikaciji i mogućnosti povezane s njome.

Postoje li neki posebni slučajevi?

U slučaju Mehanizma za oporavak i otpornost izjava o financiranju ponešto se razlikuje:

U slučaju Interrega pojam „Interreg” potrebno je postaviti pored amblema EU-a zajedno s izjavom o financiranju:

Te su varijacije utvrđene u odgovarajućim pravnim aktima.

Mogu li primatelji sredstava EU-a preuzeti amblem EU-a? Postoji li središnje mjesto na kojem se mogu preuzeti svi natpisi/logotipovi?

Da. Primatelji sredstava EU-a mogu preuzeti amblem EU-a i izjavu o financiranju na svim službenim jezicima EU-a i na nekim jezicima trećih zemalja zahvaljujući novom [centru za preuzimanje](#) koji je uspostavila Komisija. To vrijedi i za malo drukčije izjave o financiranju za Mehanizam za oporavak i otpornost te Interreg.

Može li se dodati logotip određenog programa ili može li se zamijeniti amblem EU-a?

Ne, to u pravilu nije moguće. Međutim, postoje neki slučajevi u kojima je suzakonodavac u pravnoj osnovi programa (ponovno) uveo poseban logotip za određeni program, primjerice za program LIFE i potprogram MEDIA u okviru Kreativne Europe.

Ako imate pitanja, obratite se na adresu COMM-VISUAL-IDENTITY@ec.europa.eu.

Hoće li se uz amblem EU-a i dalje smjeti koristiti nacionalni logotipovi?

Hoće. Ove se odredbe odnose na naznačivanje potpore EU-a tako da se amblem EU-a prikaže točno i na istaknutom mjestu, no ako su uključeni financijska potpora i sudjelovanje država članica i/ili drugih partnera, njihovi se logotipovi svakako mogu prikazati kako bi se istaknulo tu potporu i sudjelovanje.

Kad se prikazuje zajedno s drugim logotipovima (npr. logotipovi korisnika ili sponzora), amblem EU-a mora se nalaziti na barem jednako istaknutom i vidljivom mjestu kao i drugi logotipovi te mora biti barem iste veličine kao i najveći drugi logotip.

Novi [centar za preuzimanje](#) vizualnih elemenata sadržava i predloške sa slobodnim prostorom za takve dodatne logotipove.

Dodatne pojedinosti možete pronaći u našim [detaljnim smjernicama](#) o upotrebi amblema EU-a za programe u razdoblju 2021. – 2027.

Kako će ta nova pravila utjecati na komunikacijske kampanje u partnerskim zemljama koje već imaju svoje brendove (primjerice EU4Georgia ili „Zajedno naprijed” u Ukrajini)?

Osnovno je pravilo da korisnici moraju naznačiti potporu EU-a tako da prikažu amblem i izjavu o financiranju EU-a. Međutim, mogu se zadržati institucijski i vizualni elementi komunikacijskih kampanja koje su u tijeku u partnerskim zemljama, kao što su EU4Georgia ili „Zajedno naprijed” u Ukrajini.

Za dodatne informacije obratite se na adresu COMM-VISUAL-IDENTITY@ec.europa.eu.

3.5. Prikaz jednostavne izjave o financiranju u kojoj se spominje potpora EU-a

Što se točno očekuje? Hoće li Europska komisija pružiti usklađeni logotip/amblem i izjavu o financiranju, a koje države članice mogu iskoristiti u kontekstu svojeg komunikacijskog djelovanja?

Od primatelja sredstava EU-a očekuje se da prikažu jednostavnu izjavu o financiranju u kojoj se spominje potpora EU-a. Izjava o financiranju „Financira Europska unija” ili „Sufinancira Europska unija” mora se uvijek u cijelosti navesti na lokalnom jeziku i mora se nalaziti pored amblema.

**Funded by
the European Union**

**Co-funded by
the European Union**

Pogledajte naše [detaljne smjernice](#) o upotrebi amblema EU-a.

U slučaju Mehanizma za oporavak i otpornost izjava o financiranju ponešto se razlikuje: „Financira Europska unija – NextGenerationEU”. U slučaju Interrega pojam „Interreg” potrebno je postaviti pored amblema EU-a zajedno s izjavom o financiranju.

**Funded by the
European Union**
NextGenerationEU

Interreg

**Co-funded by
the European Union**

Za sredstva u okviru podijeljenog upravljanja objavljene su nove smjernice o brendu, a korisne su i za druge programe.

Kako glasi izjava o financiranju za Mehanizam za oporavak i otpornost / instrument NextGenerationEU?

Za Mehanizam za oporavak i otpornost utvrđena je posebna izjava o financiranju: „Financira Europska unija – NextGenerationEU”. Pravno nisu predviđene nikakve druge varijacije. Izjava o financiranju dostupna je u centru za preuzimanje vizualnih elemenata.

Mogu li primatelji sredstava EU-a preuzeti amblem EU-a i izjavu o financiranju?

Mogu. Primatelji sredstava EU-a mogu preuzeti amblem EU-a i izjavu o financiranju na svim službenim jezicima EU-a i na nekim jezicima trećih zemalja u [centru za preuzimanje vizualnih elemenata](#).

Može li se izjava o financiranju izmijeniti?

Ne. Jedina dopuštena izjava o financiranju za naznačivanje potpore EU-a je „Financira Europska unija” ili „Sufinancira Europska unija”, osim ako je u pravnom aktu programa propisano drukčije, kao što je to slučaj za Mehanizam za oporavak i otpornost, NextGenerationEU i Interreg.

Mogu li se izjava o financiranju i amblem EU-a koristiti odvojeno? Može li se koristiti minimalistički pristup ako takav pristup upotrebljava i vlada organizatorica, primjerice tako da se upotrebljava samo logotip bez izjave „Financira Europska unija”? Bi li to moglo biti prihvatljivo za objave na društvenim medijima, u kratkim filmovima itd.?

Amblem EU-a i izjava o financiranju u pravilu se uvijek koriste zajedno i ne smiju se odvajati. Oba ta elementa ključna su kako bi se naznačila potpora EU-a.

Može li se naziv programa dodati u izjavu o financiranju?

Ne. Naziv programa može se dodati samo ako je to izričito predviđeno u pravnoj osnovi programa. Primjerice, to je slučaj za Mehanizam za oporavak i otpornost, čija izjava o financiranju glasi „Financira Europska unija – NextGenerationEU”, ili za Interreg.

Može li se ista izjava o financiranju prikazati na dva jezika?

Da. To je moguće ako je to prikladno u određenom dvojezičnom lokalnom kontekstu. Pogledajte i smjernice o amblemu EU-a.

Može li se upotrebljavati izjava „Sufinancira EU / Financira EU”?

Ne. Pojam „Europska unija” nikad se ne smije kratiti.

Može li se naziv programa ipak navesti u ključnim riječima (*hashtagovi*) na društvenim medijima ili u drugim komunikacijskim materijalima?

Da, naravno. To se čak i potiče, posebice kad je riječ o programima koji su široko zastupljeni kod publike i čine prepoznatljiv podbrend EU-a.

Mogu li se prikazati logotipovi drugih sponzora/partnera (npr. za skrbničke fondove koje financiraju drugi donatori)?

Da. Logotipovi drugih (financijskih) partnera svakako se mogu prikazati kako bi se naznačila njihova potpora. Međutim, ne smiju biti veći od amblema EU-a.

Što ako je korisnik primio sredstva iz više programa? Treba li prikazati amblem EU-a i izjavu o financiranju za svaki program ili je to dovoljno učiniti samo jednom?

Kad je riječ o jednostavnoj institucijskoj izjavi o financiranju EU-a, nije ga potrebno više puta prikazivati kako bi se istaknuli različiti izvori sredstava EU-a. Time se mogu izbjeći neke zbunjujuće situacije kakve su se događale u prošlosti, kad je na istom mjestu bilo izloženo nekoliko reklamnih panoa s upućivanjem na različite izvore financiranja. Sad je dovoljan jedan reklamni pano ili ploča s amblemom EU-a i izjavom o financiranju. Pojednostosti provjerite u pravilima i smjernicama za određeni program.

Što ako je korisnik primio sredstva za više projekata? Treba li prikazati amblem EU-a i izjavu o financiranju za svaki projekt ili je to dovoljno učiniti samo jednom?

Vidljivost EU-a potrebno je osigurati za svaki projekt koji se podupire tako da se točno i na istaknutom mjestu prikažu amblem EU-a i izjava o financiranju.

Primjenjuje li se ta obveza na općenite promidžbene aktivnosti koje provode nacionalna tijela?

Sve navedeno služi za naznačivanje potpore EU-a, među ostalim u nacionalnim komunikacijskim i promidžbenim aktivnostima za programe i projekte koji se financiraju sredstvima EU-a. Države članice (i drugi partneri) mogu već imati na snazi dodatno nacionalno zakonodavstvo kojim se uređuju komunikacija i vidljivost njihovih financijskih doprinosa. Dodatne pojednostosti potražite i u pravnoj osnovi programa i u sporazumu o financiranju.

3.6. Upotreba točnih informacija

Što to točno znači? Kako se mogu spriječiti pogrešne informacije?

U doba kad su dezinformacije i pogrešne informacije široko prisutne važno je podsjetiti primatelje sredstava EU-a da su pravno obvezni upotrebljavati točne informacije. To bi u praksi moglo značiti da se smiju služiti informacijama o EU-u samo iz službenih ili drugih pouzdanih izvora kad komuniciraju o EU-u. Kad je riječ o informacijama o projektima, moraju se pobrinuti da one budu činjenično točne i da ne budu namjerno obmanjujuće.

3.7. Uključivanje tijela koje dodjeljuje bespovratna sredstva / EU-a u komunikaciju (ovisno o programu)

U pravnim aktima o različitim programima i primjenjivim sporazumima o financiranju navedene su odredbe o tome kad i kako uključiti EU u komunikaciju, primjerice:

Izravno upravljanje – članak 17.1. institucijskog predloška sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava za programe kojima se izravno upravlja:

Prije poduzimanja komunikacijskih ili diseminacijskih aktivnosti za koje se očekuje da će biti znatno zastupljene u medijima, korisnici o tome moraju obavijestiti tijelo koje dodjeljuje bespovratna sredstva.

Podijeljeno upravljanje – članak 50. stavak 1. točka (e) Uredbe o zajedničkim odredbama:

Za operacije od strateške važnosti i operacije čiji ukupni trošak premašuje 10 000 000 EUR mora se organizirati komunikacijsko događanje. Komisija i odgovorno upravljačko tijelo moraju biti pravodobno uključeni u takva događanja.

Je li pravno obvezujuće obavijestiti EU o projektima koji će biti znatno zastupljeni u medijima?

U okviru izravnog upravljanja EU je potrebno obavijestiti prije poduzimanja komunikacijskih ili diseminacijskih aktivnosti za koje se očekuje da će biti znatno zastupljene u medijima (vidjeti članak 17.1. institucijskog predloška sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava). Može biti potrebno obavijestiti tijelo koje dodjeljuje bespovratna sredstva, a osim toga i predstavništvo Komisije ili delegaciju EU-a u zemlji u kojoj se provodi projekt.

U okviru podijeljenog upravljanja, prema minimalnom zahtjevu utvrđenom u članku 50. stavku 1. točki (e) UZO-a za operacije od strateške važnosti i operacije čiji ukupni trošak premašuje 10 milijuna EUR moraju se, prema potrebi, organizirati komunikacijsko događanje ili aktivnost te je potrebno pravodobno uključiti Komisiju i odgovorno upravljačko tijelo. To znači da ih je potrebno obavijestiti o budućim aktivnostima povećanja vidljivosti u ranoj fazi planiranja.

U Uredbi o Mehanizmu za oporavak i otpornost države članice i Komisija pozivaju se na sudjelovanje u zajedničkim komunikacijskim aktivnostima. Stoga Komisija potiče države članice da u svoju stratešku komunikaciju uključe zajedničke aktivnosti sa samom Komisijom i njezinim predstavništvima. Uredi predstavništava u državama članicama djeluju kao glas Komisije u zemlji domaćinu i stoga mogu biti jedinstvena polazna točka. Države članice isto se tako pozivaju da odaberu projekte iz svojeg plana za oporavak i otpornost koje namjeravaju promicati i o kojima žele aktivnije komunicirati u dogovoru s Komisijom.

Što je s ulogom predstavništava i suradnjom s nacionalnim tijelima?

Predstavništva Europske komisije u državama članicama imaju obilje znanja i iskustva u komunikaciji o Europskoj uniji. Države članice potiču se da informiraju predstavništva i uključe ih u komunikacijske aktivnosti povezane s određenim programima i projektima u zemlji. Voditelji predstavništava ključni su za informiranje o politikama, Komisijini službenici za europski semestar intenzivno rade na Mehanizmu za oporavak i otpornost, fondovima kohezijske politike i drugim fondovima EU-a, komunikacijski timovi od presudne su važnosti za dopiranje do širokog raspona dionika, a lokalni medijski timovi pomažu u informiranju šire javnosti putem medija. Koordinacija se osigurava i putem mreže INFORM EU (mreža službenika za komunikaciju na razini EU-a odgovornih za obavješćivanje o ulaganjima EU-a i država članica u okviru podijeljenog upravljanja iz velikih fondova EU-a kao što su Europski fond za regionalni razvoj, Fond za pravednu tranziciju, Kohezijski fond i Europski socijalni fond plus).

Uloga predstavništava i ureda za vezu Europskog parlamenta kao potencijalnih komunikacijskih partnera država članica izričito se navodi u trima zakonodavnim aktima.

Uredba o zajedničkim odredbama

GLAVA IV.

PRAĆENJE, EVALUACIJA, KOMUNIKACIJA I VIDLJIVOST

POGLAVLJE I.

Praćenje

Članak 48.

Službenici za komunikaciju i mreže

1. *Svaka država članica utvrđuje koordinatora za komunikaciju za aktivnosti vidljivosti, transparentnosti i komunikacije povezane s potporom iz fondova, uključujući programe u okviru cilja „Europska teritorijalna suradnja” (Interreg) ako je ta država članica domaćin upravljačkog tijela. Koordinator za komunikaciju može biti imenovan na razini tijela određenog na temelju članka 71. stavka 6. i koordinira komunikacijske mjere i mjere vidljivosti u programima.*

Koordinator za komunikaciju u aktivnosti vidljivosti, transparentnosti i komunikacije uključuje sljedeća tijela:

- a) *predstavništva Europske komisije i urede za vezu Europskog parlamenta u državama članicama, informacijske centre Europe Direct te druge relevantne mreže, obrazovne i istraživačke organizacije;*
  - b) *druge relevantne partnere iz članka 8. stavka 1.*
2. *Svako upravljačko tijelo određuje službenika za komunikaciju za svaki program. Službenik za komunikaciju može biti odgovoran za više programa.*
  3. *Komisija održava mrežu koja obuhvaća koordinatore za komunikaciju, službenike za komunikaciju i predstavnike Komisije radi razmjene informacija o aktivnostima vidljivosti, transparentnosti i komunikacije.*

Instrument za tehničku potporu

**POGLAVLJE II.
TEHNIČKA POTPORA**

Članak 10.

Izvyješćivanje Europskog parlamenta i Vijeća o planovima suradnje i potpore te komuniciranje u vezi s tim planovima

3. *Komisija može provoditi komunikacijske aktivnosti radi osiguravanja vidljivosti financiranja Unije za mjere potpore predviđene u planovima suradnje i potpore, među ostalim i zajedničkim komunikacijskim aktivnostima s nacionalnim tijelima te s uredima Europskog parlamenta i Komisije u predmetnoj državi članici. Komisija na svojim internetskim stranicama objavljuje popis odobrenih zahtjeva za tehničku potporu te se taj popis redovito ažurira. Komisija o tim projektima redovito obavješćuje predstavništva Europskog parlamenta i Komisije u predmetnim državama članicama.*

**POGLAVLJE IV.
PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**

Članak 18.

Informiranje, komunikacija i promidžba

2. *Komisija provodi informacijska i komunikacijska djelovanja koja se odnose na Instrument, na djelovanja poduzeta na temelju Instrumenta i na postignute rezultate, među ostalim, prema potrebi i uz suglasnost nacionalnih tijela, zajedničkim komunikacijskim aktivnostima s nacionalnim tijelima i uredima Europskog parlamenta i Komisije u predmetnoj državi članici.*

Mehanizam za oporavak i otpornost

**POGLAVLJE VIII.
KOMUNIKACIJA I ZAVRŠNE ODREDBE**

Članak 34.

Informiranje, komunikacija i promidžba

3. *Komisija provodi informacijska i komunikacijska djelovanja koja se odnose na Mehanizam na djelovanja poduzeta na temelju Mehanizma i na postignute rezultate. Komisija prema potrebi obavješćuje predstavništva Europskog parlamenta o svojim djelovanjima te ih u njih uključuje. Financijska sredstva dodijeljena Mehanizmu isto tako doprinose institucijskom priopćavanju političkih prioriteta Unije ako se ti prioriteti odnose na ciljeve iz članka 4.*

3.8. Imajte na umu da se rashodi za komunikaciju i vidljivost obično ubrajaju u prihvatljive troškove

Koji se rashodi za komunikaciju i vidljivost smatraju prihvatljivima?

Rashodi povezani s komunikacijom i vidljivošću dio su aktivnosti i u načelu su prihvatljivi za financiranje EU-a ako ispunjavaju kriterije prihvatljivosti, kao i bilo koji drugi troškovi koji nastanu za vrijeme aktivnosti. Detaljna pravila utvrđuju se u odgovarajućem ugovornom dokumentu (npr. u sporazumu o dodjeli bespovratnih sredstava).

U okviru Mehanizma za oporavak i otpornost u nacionalni plan za oporavak i otpornost mogu se uključiti samo komunikacijski troškovi izravno povezani s nekom mjerom. Primjerice, pri obnovama čiji je cilj poboljšanje energetske učinkovitosti stambenih zgrada trošak javnog oglašavanja programa bio bi prihvatljiv samo kao dio ukupnog izračuna troška za tu mjeru.

3.9. Dodjela prava na upotrebu komunikacijskih materijala EU-u

Što to točno znači? Ako primatelj sredstava EU-a izradi komunikacijske materijale kao što su fotografije, videoisječci, svjedočanstva ili medijski materijali, može li se Europska komisija koristiti njima?

U svim programima i načinima upravljanja EU / tijelo koje dodjeljuje bespovratna sredstva ima pravo na upotrebu komunikacijskih materijala koje izrade primatelji sredstava EU-a. To se pravo dodjeljuje u obliku besplatne, neisključive i neopozive licencije. Primatelj sredstava EU-a ostaje vlasnik komunikacijskih materijala i u potpunosti je odgovoran za valjanost svih potrebnih licencija i odobrenja u tu svrhu. Neki programi mogu odstupati od tog pravila, tako da je konkretan opseg prava korištenja potrebno provjeriti u odgovarajućem pravnom aktu i sporazumu o financiranju.

Kako su definirani „komunikacijski materijali” za koje se dodjeljuje licencija?

Licencija obuhvaća pravo na upotrebu neosjetljivih informacija povezanih s aktivnosti te materijala i dokumenata primljenih od korisnika u svrhu informiranja, komunikacije i promidžbe za vrijeme djelovanja ili nakon toga. Primjerice, to mogu biti sažeci za objavu ili audiovizualni materijali te materijali u cijelosti ili djelomično u papirnatom ili elektroničkom obliku. Točan opseg prava na upotrebu definira se u sporazumu o financiranju.

Gdje se mogu pronaći relevantne odredbe?

Točan opseg te licencije definira se u odgovarajućem sporazumu o financiranju, obično u općenitom odjeljku o pravima intelektualnog vlasništva ili u dijelu sporazuma o komunikaciji i vidljivosti.

Koliko to stoji?

Troškovi se razlikuju ovisno o izvoru. Primjerice, za fotografije možete provjeriti popularne platforme za preuzimanje fotografija, kao što su Fotolia, Shutterstock i Getty Images. Imajte na umu da je na internetu dostupno mnogo besplatnih materijala te da su korisnici obvezni navesti popis svih postojećih prava kojima su se služili.

Mogu li sredstva EU-a obuhvatiti trošak te licencije?

U načelu mogu, u sklopu prihvatljivih troškova komunikacije i vidljivosti koji su dio aktivnosti. To se obično utvrđuje u pravilima o financiranju za svaki program.

Tko može upotrebljavati komunikacijske materijale koje izrade primatelji sredstava EU-a?

Licencija se daje isključivo tijelu koje dodjeljuje bespovratna sredstva, a ono može odlučivati o upotrebi materijala u skladu s primjenjivim pravnim aktima i sporazumima o financiranju. To može, među ostalim, uključivati mogućnost da se komunikacijski materijali koje su izradili primatelji sredstava EU-a stave na raspolaganje drugim institucijama EU-a i državama članicama. U nastavku se nalaze relevantne pravne odredbe za programe kojima se izravno upravlja (institucijski predložak sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava), programe s podijeljenim upravljanjem i sporazum o financiranju u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost.

Programi kojima se izravno upravlja: Članak 16.3. institucijskog predložka sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava

Članak 16.3. institucijskog predložka sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava – prava korištenja tijela koje dodjeljuje bespovratna sredstva u svrhu informiranja, komunikacije i promidžbe

Tijelo koje dodjeljuje bespovratna sredstva ima pravo koristiti neosjetljive informacije koje se odnose na aktivnost te materijale i dokumente dobivene od korisnikâ (posebno sažetke za objavu, rezultate i sve druge materijale, kao što su slike ili audiovizualni materijali, u papirnatom ili elektroničkom obliku) za potrebe informiranja, komunikacije i promidžbe za vrijeme ili nakon aktivnosti.

Pravo na upotrebu materijala, dokumenata i informacija korisnikâ daje se u obliku besplatne, neisključive i neopozive licencije koja uključuje sljedeća prava:

- a) upotrebu u vlastite svrhe (osobito stavljanje na raspolaganje osobama koje rade za tijelo koje dodjeljuje bespovratna sredstva ili neku drugu službu EU-a (uključujući institucije, tijela, urede, agencije itd.) ili za instituciju ili tijelo države članice EU-a, kopiranje ili umnožavanje u cijelosti ili djelomično i u neograničenom broju te priopćavanje preko medija)*
- b) distribuciju javnosti (posebno objavu u tiskanom, elektroničkom ili digitalnom obliku, objavu na internetu, u obliku datoteke koja se može ili ne može preuzeti, emitiranje bilo kojom tehnikom prijenosa, javno izlaganje ili predstavljanje, priopćavanje preko medija ili uključivanje u baze podataka ili indekse dostupne široj javnosti)*
- c) uređivanje ili preoblikovanje (uključujući kraćenje, sažimanje, umetanje drugih elemenata (npr. metapodataka, legendi, drugih grafičkih, vizualnih, zvučnih ili tekstualnih elemenata), izdvajanje dijelova (npr. audiodatoteka ili videodatoteka), podjelu na dijelove, upotrebu u kompilaciji)*

- d) prijevod
- e) pohranu u tiskanom, elektroničkom ili drugom obliku
- f) arhiviranje u skladu s primjenjivim pravilima o upravljanju dokumentima
- g) pravo na ovlašćivanje trećih strana za zastupanje ili pravo na izdavanje podlicencija trećim stranama za načine korištenja navedene u točkama (b), (c), (d) i (f) ako je to potrebno za informacijske, komunikacijske i promidžbene aktivnosti tijela koje dodjeljuje bespovratna sredstva.

Prava korištenja dodjeljuju se tijekom cijelog trajanja predmetnih prava industrijskog ili intelektualnog vlasništva.

Ako materijali ili dokumenti podliježu moralnim pravima ili pravima trećih strana (uključujući prava intelektualnog vlasništva ili prava fizičkih osoba na njihovu sliku i glas), korisnici moraju osigurati da ispunjavaju svoje obveze iz ovog Sporazuma (posebno pribavljanjem potrebnih licencija i odobrenja predmetnih nositelja prava).

Prema potrebi, tijelo koje dodjeljuje bespovratna sredstva upisat će sljedeće informacije:

„© – [godina] – [ime nositelja autorskih prava]. Sva prava pridržana. Licencija izdana [naziv tijela koje dodjeljuje bespovratna sredstva] pod odgovarajućim uvjetima.”

Podijeljeno upravljanje: Uredba o zajedničkim odredbama

Članak 49.

Odgovornosti upravljačkog tijela

6. Upravljačko tijelo osigurava da se materijali za komunikaciju i vidljivost, među ostalim na razini korisnika, na zahtjev stavljaju na raspolaganje institucijama, tijelima, uredima ili agencijama Unije i da se Uniji dodijeli besplatna, neisključiva i neopoziva licencija za upotrebu takvih materijala i sva postojeća prava povezana s njima u skladu s Prilogom IX. Time ne smiju nastati znatni dodatni troškovi ni znatno administrativno opterećenje za korisnike ili za upravljačko tijelo.

Prilog IX.

2. Licencija za prava intelektualnog vlasništva iz članka 49. stavka 6. daje Uniji najmanje sljedeća prava:
  - 2.1 pravo na internu upotrebu, tj. pravo na reproduciranje i umnožavanje komunikacijskih materijala i materijala za povećanje vidljivosti te njihovo stavljanje na raspolaganje institucijama i agencijama Unije, tijelima država članica, te njihovim zaposlenicima;
  - 2.2 pravo na reproduciranje komunikacijskih materijala i materijala za povećanje vidljivosti bilo kojim sredstvima i u bilo kojem obliku, u cijelosti ili djelomično;
  - 2.3 pravo na obavješćivanje javnosti u vezi s komunikacijskim materijalima i materijalima za povećanje vidljivosti s pomoću sredstava komunikacije;
  - 2.4 pravo na distribuciju u javnosti komunikacijskih materijala i materijala za povećanje vidljivosti (ili njihovih kopija) u bilo kojem obliku;
  - 2.5 pravo na pohranu i arhiviranje komunikacijskih materijala i materijala za povećanje vidljivosti;
  - 2.6 pravo na podlicenciranje pravâ na komunikacijske materijale i materijale za povećanje vidljivosti trećim stranama.

Kad je riječ o Mehanizmu za oporavak i otpornost, u članku 10.6. „Objava informacija, vidljivost sredstava EU-a i pravo korištenja” iz sporazuma o financiranju propisano je da „država članica besplatno dodjeljuje Komisiji pravo korištenja komunikacijskih materijala u vezi s planom za oporavak i otpornost”.

Jesu li komunikacijski materijali, posebice fotografije, iz projekata/programa dostupni na jednom središnjem mjestu?

Od studenoga 2018. za sve je službe Komisije obvezno korištenje središnjeg repozitorija audiovizualne knjižnice Europske komisije.

3.10. Očekujte financijska smanjenja u slučaju neispunjavanja zahtjeva

Gdje je navedena ta odredba?

Institucijski predložak sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava

Članak 17.5.

Posljedice neispunjavanja obveza

Ako korisnik prekrši bilo koju od svojih obveza iz ovog članka, iznos bespovratnih sredstava može se smanjiti (vidjeti članak 28.).

Zbog takvog kršenja mogu se poduzeti i druge mjere iz poglavlja 5.

Članak 28.

Smanjenje iznosa bespovratnih sredstava

28.1. Uvjeti

Tijelo koje dodjeljuje bespovratna sredstva može pri prekidu sudjelovanja korisnika, pri završnom plaćanju ili nakon toga smanjiti iznos bespovratnih sredstava za korisnika:

- a) *ako je korisnik (ili osoba koja ima ovlasti zastupanja, donošenja odluka ili nadzora ili osoba bitna za dodjelu/provedbu bespovratnih sredstava) počinio:*
  - i. *znatne pogreške, nepravilnosti ili prijevare ili*
  - ii. *tešku povredu obveza iz ovog Sporazuma ili tijekom dodjele (uključujući nepravilnu provedbu djelovanja, neispunjavanje uvjeta iz poziva, dostavljanje lažnih informacija, nedostavljanje traženih informacija, povredu etičkih ili sigurnosnih pravila (ako je primjenjivo) itd.) ili*
- b) *ako je korisnik (ili osoba koja ima ovlasti zastupanja, donošenja odluka ili nadzora ili osoba bitna za dodjelu/provedbu bespovratnih sredstava) u okviru drugih bespovratnih sredstava EU-a koja su mu dodijeljena pod sličnim uvjetima počinio sustavne ili opetovane pogreške, nepravilnosti, prijevare ili teške povrede obveza koje imaju bitan učinak na ova bespovratna sredstva (vidjeti članak 25.).*

Iznos smanjenja izračunat će se za svakog predmetnog korisnika i bit će proporcionalan težini i trajanju pogrešaka, nepravilnosti ili prijevare ili kršenja obveza, primjenom pojedinačne stope smanjenja na doprinos EU-a koji su prihvatili.

28.2. Postupak

Ako se nakon smanjenja iznosa bespovratnih sredstava ne pokrene postupak povrata, tijelo koje dodjeljuje bespovratna sredstva službeno će obavijestiti koordinatora ili predmetnog korisnika o smanjenju, iznosu koji se smanjuje i razlozima za smanjenje. Koordinator ili predmetni korisnik može se očitovati u roku od 30 dana od primitka obavijesti ako se ne slaže sa smanjenjem (postupak pregleda plaćanja).

Ako se nakon smanjenja iznosa bespovratnih sredstava pokrene postupak povrata, tijelo koje dodjeljuje bespovratna sredstva slijedit će kontradiktorni postupak slanjem „prethodnog informativnog dopisa” kako je utvrđeno u članku 22.

28.3. Učinci

Ako tijelo koje dodjeljuje bespovratna sredstva smanji njihov iznos, odbit će smanjenje, a zatim izračunati iznos koji treba platiti (i, prema potrebi, osigurati povrat; vidjeti članak 22.).

Uredba o zajedničkim odredbama

Članak 50.

Odgovornosti korisnikâ

- Ako korisnik ne poštuje svoje obveze iz članka 47. [amblem Unije] ili iz ovog članka stavaka 1. i 2. i ako nisu uspostavljena korektivna djelovanja, upravljačko tijelo primjenjuje mjere, uzimajući u obzir načelo proporcionalnosti, ukidanjem najviše 3 % potpore iz fondova za predmetnu operaciju.*

Koje su modalnosti i praktične posljedice nepoštovanja te obveze za države članice? Kako će se to primjenjivati u praksi?

Kao što je to slučaj i s drugim kršenjima ugovornih obveza, primateljima sredstava EU-a koji su prekršili svoje obveze povezane s komunikacijom i vidljivošću može se smanjiti financijski doprinos EU-a ako je to utvrđeno u pravilima koja se primjenjuju na program. Horizontalne službe planiraju smjernice za praktičnu primjenu, koje će se nadovezivati na iskustvo i najbolju praksu u nekoliko glavnih uprava. Međutim, odluka o pojedinačnom smanjenju ostaje u nadležnosti odgovornog službenika za ovjeravanje nakon procjene konkretnog slučaja.

Na koji će način Komisija ocijeniti ispunjavaju li korisnici sredstava svoju obvezu povezanu s komunikacijom?

Kod većine programa službe Komisije pratit će i procjenjivati komunikaciju i vidljivost na isti način kao i za ispunjenje drugih ugovornih obveza programa.

Hoće li se u određenim odjeljcima sporazumâ o financiranju konkretnije navesti sankcije?

Komisija ne namjerava izdati smjernice o metodologiji za utvrđivanje opsega nepoštovanja obveza ili iznosa ispravaka. Kad je riječ o fondovima obuhvaćenima UZO-om, države članice prema potrebi trebaju primijeniti ispravke na isti način kao i za bilo koje druge financijske ispravke primijenjene u skladu s člankom 103. UZO-a o financijskim ispravcima u nadležnosti država članica.

4. Pitanja za određene programe

4.1. Uredba o zajedničkim odredbama

Gdje se mogu pronaći pravni zahtjevi za vidljivost i komunikaciju utvrđeni u [Uredbi o zajedničkim odredbama](#)?

GLAVA III.

PROGRAMIRANJE

POGLAVLJE I.

Opće odredbe o fondovima

Članak 22.

Sadržaj programâ

1. U svakom programu utvrđuje se strategija za doprinos programa ciljevima politike ili specifičnom cilju FPT-a i priopćavanje njegovih rezultata.
2. Program se sastoji od jednog ili više prioriteta. Svaki prioritet odgovara jednom cilju politike, specifičnom cilju FPT-a ili tehničkoj pomoći koja se provodi u skladu s člankom 36. stavkom 4. ili člankom 37. Prioritet se može koristiti potporom iz jednog fonda ili više njih, osim ako prima potporu iz FPT-a ili se odnosi na tehničku pomoć provedenu na temelju članka 36. stavka 4. ili članka 37. Prioritet koji se odnosi na jedan cilj politike sadržava jedan specifičan cilj ili više njih. Više se prioriteta može odnositi na isti cilj politike ili na specifični cilj FPT-a.

Za programe koji primaju potporu iz fondova FAMI, FUS i BMVI, jedan program koristi se potporom jednog fonda i sastoji se od specifičnih ciljeva i specifičnih ciljeva tehničke pomoći.

3. U svakom programu utvrđuje se sljedeće:

[...]

- j) predviđeni pristup komunikaciji povezanoj s programom i njegovoj vidljivosti definiranjem njegovih ciljeva, ciljne publike, komunikacijskih kanala, uključujući aktivnosti otvaranja prema javnosti na društvenim medijima, prema potrebi, planiranog proračuna i relevantnih pokazatelja za praćenje i evaluaciju; [...].

POGLAVLJE III.

Vidljivost, transparentnost i komunikacija

Odjeljak I.

Vidljivost potpore iz fondova

Članak 46.

Vidljivost

Svaka država članica osigurava:

- a) vidljivost potpore u svim aktivnostima povezanim s operacijama koje primaju potporu iz fondova uz poseban naglasak na operacijama od strateške važnosti;*
- c) komunikaciju prema građanima Unije u pogledu uloge i ostvarenja fondova putem jedinstvenog internetskog portala koji omogućuje pristup svim programima u koje je uključena ta država članica.*

Članak 47.

Amblem Unije

Države članice, upravljačka tijela i korisnici upotrebljavaju amblem Unije u skladu s Prilogom IX. u obavljanju aktivnosti vidljivosti, transparentnosti i komunikacije.

Članak 48.

Službenici za komunikaciju i mreže

- 1. Svaka država članica utvrđuje koordinatora za komunikaciju za aktivnosti vidljivosti, transparentnosti i komunikacije povezane s potporom iz fondova, uključujući programe u okviru cilja „Europska teritorijalna suradnja” (Interreg) ako je ta država članica domaćin upravljačkog tijela. Koordinator za komunikaciju može biti imenovan na razini tijela određenog na temelju članka 71. stavka 6. i koordinira komunikacijske mjere i mjere vidljivosti u programima.*

Koordinator za komunikaciju u aktivnosti vidljivosti, transparentnosti i komunikacije uključuje sljedeća tijela:

- a) predstavništva Europske komisije i urede za vezu Europskog parlamenta u državama članicama, informacijske centre Europe Direct te druge relevantne mreže, obrazovne i istraživačke organizacije;*
  - d) druge relevantne partnere iz članka 8. stavka 1.*
- 2. Svako upravljačko tijelo određuje službenika za komunikaciju za svaki program. Službenik za komunikaciju može biti odgovoran za više programa.*
  - 3. Komisija održava mrežu koja obuhvaća koordinatore za komunikaciju, službenike za komunikaciju i predstavnike Komisije radi razmjene informacija o aktivnostima vidljivosti, transparentnosti i komunikacije.*

Odjeljak II.**Transparentnost provedbe fondova i komunikacija o programima****Članak 49.***Odgovornosti upravljačkog tijela*

1. *U roku od šest mjeseci od datuma odluke o odobrenju programa upravljačko tijelo osigurava postojanje internetske stranice na kojoj su dostupne informacije o programima za koje je odgovorno, koje obuhvaćaju ciljeve, aktivnosti, dostupne mogućnosti financiranja i postignuća programa.*
2. *Upravljačko tijelo na internetskoj stranici iz stavka 1. ili na jedinstvenom internetskom portalu iz članka 46. točke (b) osigurava objavu rasporeda planiranih poziva na podnošenje prijedloga, koji se najmanje triput godišnje ažurira, sa sljedećim indikativnim podacima:*
  - a) *zemljopisnim područjem obuhvaćenim pozivom na podnošenje prijedloga;*
  - b) *predmetnim ciljem politike ili specifičnim ciljem;*
  - c) *vrstom prihvatljivih podnositelja zahtjeva;*
  - d) *ukupnim iznosom potpore za poziv;*
  - e) *datumom početka i završetka poziva.*
3. *Upravljačko tijelo objavljuje popis operacija koje su odabrane za potporu iz fondova na internetskoj stranici na najmanje jednom službenom jeziku institucija Unije i ažurira taj popis najmanje svaka četiri mjeseca. Svaka operacija ima jedinstvenu oznaku. Popis sadržava sljedeće podatke:*
  - a) *za pravne osobe, ime korisnika, a u slučaju javne nabave, ime ugovaratelja;*
  - b) *ako je korisnik fizička osoba, njegovo ime i prezime;*
  - c) *za operacije EFPR-e povezane s ribarskim plovidlom, identifikacijski broj iz registra ribarske flote Unije kako je navedeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2017/218(47);*
  - d) *naziv operacije;*
  - e) *svrhu operacije i njezina očekivana ili stvarna postignuća;*
  - f) *datum početka operacije;*
  - g) *očekivani ili stvarni datum završetka operacije;*
  - h) *ukupni trošak operacije;*
  - i) *predmetni fond;*
  - j) *predmetni specifični cilj;*
  - k) *stopu sufinanciranja Unije;*
  - l) *pokazatelja lokacije ili geolokaciju za predmetnu operaciju i zemlju;*
  - m) *za mobilne operacije ili operacije koje obuhvaćaju nekoliko lokacija, lokaciju korisnika ako je korisnik pravni subjekt; ili regiju razine NUTS 2 ako je korisnik fizička osoba;*
  - n) *vrstu intervencije za operaciju u skladu s člankom 73. stavkom 2. točkom (g).*

Za podatke navedene u prvom podstavku točkama (b) i (c) podaci se uklanjaju dvije godine nakon datuma prvotne objave na internetskoj stranici.

4. *Podaci iz stavaka 2. i 3. ovog članka objavljuju se na internetskoj stranici iz stavka 1. ili na jedinstvenom internetskom portalu iz članka 46. točke (b) ove Uredbe, u otvorenim, strojno čitljivim formatima, kako je utvrđeno u članku 5. stavku 1. Direktive (EU) 2019/1024 Europskog parlamenta i Vijeća(48), čime se omogućuje razvrstavanje, pretraživanje, izvlačenje, uspoređivanje i ponovna upotreba podataka.*
5. *Upravljačko tijelo obavještuje korisnike o tome da će podaci biti dostupni javnosti prije objave u skladu s ovim člankom.*
6. *Upravljačko tijelo osigurava da se materijali za komunikaciju i vidljivost, među ostalim na*

razini korisnika, na zahtjev stavljaju na raspolaganje institucijama, tijelima, uredima ili agencijama Unije i da se Uniji dodijeli besplatna, neisključiva i neopoziva licencija za upotrebu takvih materijala i sva postojeća prava povezana s njima u skladu s Prilogom IX. Time ne smiju nastati znatni dodatni troškovi ni znatno administrativno opterećenje za korisnike ili za upravljačko tijelo.

Članak 50. **Odgovornosti korisnikâ**

1. *Korisnici i tijela koja provode financijske instrumente naznačuju potporu iz fondova za operaciju, uključujući ponovno upotrijebljena sredstva u skladu s člankom 62., na sljedeće načine:*
  - a) *navođenjem na službenoj internetskoj stranici korisnika, ako takva stranica postoji, i na internetskim stranicama društvenih medija kratkog opisa operacije, razmjernog razini potpore, uključujući njezine ciljeve i rezultate, te uz isticanje financijske potpore Unije;*
  - b) *navođenjem izjave u kojoj se na vidljiv način ističe potpora Unije u dokumentima i komunikacijskim materijalima povezanim s provedbom operacije, koji su namijenjeni javnosti ili sudionicima;*
  - c) *izlaganjem trajnih ploča ili reklamnih panoa na mjestima koja su jasno vidljiva javnosti, uz prikazivanje amblema Unije u skladu s tehničkim svojstvima utvrđenima u Prilogu IX., čim započne fizička provedba operacija koje uključuju fizička ulaganja ili je ugrađena kupljena oprema, u vezi sa sljedećim:*
    - i. *operacijama koje primaju potporu iz EFRR-a i Kohezijskog fonda i čiji ukupni troškovi premašuju 500 000 EUR;*
    - ii. *operacijama koje primaju potporu iz fondova ESF+, FPT, EFPR, FAMI, FUS ili BMVI i čiji ukupni troškovi premašuju 100 000 EUR;*
  - d) *za operacije koje nisu obuhvaćene točkom (c), izlaganjem najmanje jednog tiskanog plakata veličine najmanje A3 ili ekvivalentnog elektroničkog zaslona s informacijama o operaciji, uz isticanje potpore iz fondova, na mjestu koje je javnosti jasno vidljivo; ako je korisnik fizička osoba, on osigurava, u mjeri u kojoj je to moguće, dostupnost odgovarajućih informacija, uz isticanje potpore iz fondova, na mjestu koje je vidljivo javnosti ili putem elektroničkog zaslona;*
  - e) *za operacije od strateške važnosti i operacije čiji ukupni trošak premašuje 10 000 000 EUR, organizacijom, prema potrebi, komunikacijskog događanja ili aktivnosti te pravodobnim uključivanjem Komisije i odgovornog upravljačkog tijela.*

Ako je korisnik fonda ESF+ fizička osoba, ili za operacije kojima se potpora pruža u okviru specifičnog cilja utvrđenog u članku 4. stavku 1. točki (m) Uredbe o fondu ESF+, zahtjev utvrđen u prvom podstavku točki (d) ne primjenjuje se.

Odstupajući od prvog podstavka točaka (c) i (d), za operacije koje primaju potporu iz fondova FAMI, FUS i BMVI, dokumentom kojim se utvrđuju uvjeti za potporu mogu se utvrditi posebni zahtjevi za javno izlaganje informacija o potpore iz fondova ako je to opravdano zbog sigurnosti i javnog poretka u skladu s člankom 69. stavkom 5.

2. *U pogledu fondova za male projekte, korisnik je dužan poštovati obveze iz članka 36. stavka 5. Uredbe o Interregu.
U pogledu financijskih instrumenata, korisnik ugovornim uvjetima osigurava da su krajnji primatelji usklađeni sa zahtjevima utvrđenima u stavku 1. točki (c).*
3. *Ako korisnik ne poštuje svoje obveze iz članka 47. ili iz ovog članka stavaka 1. i 2. i ako nisu uspostavljena korektivna djelovanja, upravljačko tijelo primjenjuje mjere, uzimajući u obzir načelo proporcionalnosti, ukidanjem najviše 3 % potpore iz fondova za predmetnu operaciju.*

Prema UZO-u upravljačko tijelo obvezno je na internetskoj stranici objaviti popis operacija precizno definiranog sadržaja. Jedan je od zahtjeva da se objavi ime i prezime (ako je primatelj fizička osoba), no to će se ukloniti dvije godine nakon prvotne objave na internetskoj stranici. Zašto se to čini tek nakon dvije godine, a ne nakon operacije? (N.B.: članak 49. stavak 3.)

Odredba iz članka 49. stavka 3. UZO-a usklađena je s člankom 38. stavkom 6. Financijske uredbe zato što zahtjevi u okviru podijeljenog upravljanja ne bi smjeli biti stroži od onih u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja.

Izmjena Financijske uredbe uvedena je Skupnom uredbom. Osobni podaci koji se odnose na fizičke osobe ne bi smjeli biti javno dostupni u razdoblju duljem od onog tijekom kojega primatelj koristi sredstva te bi stoga te podatke trebalo ukloniti nakon dvije godine.

Promjenu pravila povezanih s objavljivanjem podataka o korisnicima za fizičke osobe potaknula je presuda Suda Europske unije od 9. studenoga 2010. u predmetu *Volker und Markus Schecke GbR i Hartmut Eifert protiv Land Hessen* ⁽³⁾ u kontekstu ZPP-a.

Prema UZO-u upravljačko tijelo može ukinuti najviše 3 % potpore iz fonda za određenu operaciju u slučaju nepoštovanja pravila. Hoće li se odrediti koja vrsta nepoštovanja pravila može dovesti do smanjenja potpore iz fonda i u kojem iznosu ili djelomičnim ograničenjima? Hoće li ta pravila biti jednaka za sve države članice ili će u nadležnosti svake države članice biti da smanji iznos u kontekstu kršenja zasebno utvrđenih pravila?

Komisija ne namjerava izdati smjernice o metodologiji za utvrđivanje opsega nepoštovanja obveza ili iznosa ispravaka. Države članice trebaju primijeniti ispravke na isti način kao i za bilo koje druge financijske ispravke primijenjene u skladu s člankom 103. UZO-a o financijskim ispravcima u nadležnosti država članica.

Kako Komisija konkretno namjerava biti uključena u vidljivost operacija od strateške važnosti i operacija čiji ukupni trošak premašuje 10 milijuna EUR?

Minimalan zahtjev utvrđen u članku 50. stavku 1. točki (e) UZO-a odnosi se na organizaciju, prema potrebi, komunikacijskog događanja ili aktivnosti te pravodobnog uključivanja Komisije i odgovornog upravljačkog tijela. To znači da ih je potrebno obavijestiti o budućim aktivnostima povećanja vidljivosti u ranoj fazi planiranja. Komisija će nastojati što više pratiti usklađenost sa zahtjevima za komunikaciju i vidljivost (npr. putem boljeg izvješćivanja u odborima za praćenje) ne samo u okviru svojih službi u sjedištu, već i uz pomoć predstavništava u državama

---

⁽³⁾ Presuda Suda od 9. studenoga 2010., *Volker und Markus Schecke GbR i Hartmut Eifert protiv Land Hessen*, C-92/09, ECLI:EU:C:2010:662.

članicama, koja djeluju kao glas Komisije u zemlji domaćinu i na taj način mogu služiti kao jedinstvena polazna točka.

Bili bismo zahvalni kad bi se u okviru novih pravila o komunikaciji mogla smanjiti mogućnost čelnika lokalnih vlasti da se „razmeću” izgradnjom i zgradama na području gradova ili općina u svojoj nadležnosti, a da pritom ne spominju sredstva EU-a. S našega gledišta obveza da se naznači upotreba sredstava EU-a trebala bi se uključiti na sveobuhvatan način, među ostalim u početnoj i konačnoj fazi komunikacijskog djelovanja korisnika, a ne samo pri (službenom) vanjskom potpisivanju radi izgradnje/rekonstrukcije.

Nadležne službe Komisije pratit će ispunjavanje zahtjeva za komunikaciju i vidljivost na isti način kao i ispunjavanje drugih aspekata programa.

Željeli bismo skrenuti pozornost na trajanje izlaganja reklamnog panoa. Naime, smatramo da je definiranje razdoblja u kojem će trajni reklamni pano biti montiran na temelju vidljivosti učinaka projekata previše fleksibilno. Moglo bi biti relevantnije definirati to razdoblje s obzirom na iznos ili vrstu ulaganja.

U slučajevima iz članka 50. stavka 1. točke (c) UZO-a trajne ploče ili reklamni panoi na mjestima koja su jasno vidljiva javnosti trebaju biti izloženi čim započne fizička provedba operacija koje uključuju fizička ulaganja ili je ugrađena kupljena oprema.

U tom kontekstu „trajno” treba tumačiti kao nešto što postoji i ostaje određeno vrijeme u kojem fizički objekt, infrastruktura ili struktura fizički postoji i koristi se u svrhu za koju je financirana.

Kad je riječ o operacijama koje se podupiru iz Fonda za azil, migracije i integraciju, Fonda za unutarnju sigurnost te Instrumenta za upravljanje granicama i vize, dolazi do odstupanja od pravila na temelju članka 50. stavka 1. točke (c) u skladu s posljednjim podstavkom članka 50. stavka 1.

4.2. Mehanizam za oporavak i otpornost

Gdje se mogu pronaći pravni zahtjevi za vidljivost i komunikaciju koji se primjenjuju na Mehanizam za oporavak i otpornost te koje su dodatne smjernice dostupne?

Pravni zahtjevi za vidljivost i komunikaciju koji se primjenjuju na Mehanizam za oporavak i otpornost utvrđeni su u trima glavnim izvorima.

Uredba o Mehanizmu za oporavak i otpornost

POGLAVLJE VIII. KOMUNIKACIJA I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 34.

Informiranje, komunikacija i promidžba

- 1. Komisija se može uključiti u komunikacijske aktivnosti kako bi se osigurala vidljivost sredstava Unije za financijsku potporu predviđenu u odgovarajućem planu za oporavak i otpornost, među ostalim zajedničkim komunikacijskim aktivnostima s predmetnim nacionalnim tijelima. Komisija prema potrebi može osigurati da se potpora u okviru Mehanizma priopći i potvrdi u izvaji o financiranju.*
- 2. Primatelji sredstava Unije priznaju podrijetlo i osiguravaju vidljivost tih sredstava, uključujući, prema potrebi, isticanjem amblema Unije i odgovarajuće izjave o financiranju koja glasi „Financira Europska unija – NextGenerationEU”, posebice pri promicanju djelovanja i njihovih rezultata, pružanjem koherentnih, djelotvornih i razmjernih ciljanih informacija različitoj publici, među ostalim medijima i javnosti.*
- 3. Komisija provodi informacijska i komunikacijska djelovanja koja se odnose na Mehanizam na djelovanja poduzeta na temelju Mehanizma i na postignute rezultate. Komisija prema potrebi obavješćuje predstavništva Europskog parlamenta o svojim djelovanjima te ih u njih uključuje. Financijska sredstva dodijeljena Mehanizmu isto tako doprinose institucijskom priopćavanju političkih prioriteta Unije ako se ti prioriteti odnose na ciljeve iz članka 4.*

PROVEDBENA ODLUKA VIJEĆA

o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost za svaku državu članicu

Praćenje i provedba

(uvodna izjava o komunikaciji)

Države članice trebale bi osigurati da se financijska potpora u okviru Mehanizma priopći i potvrdi u skladu s člankom 34. Uredbe (EU) 2021/241. Na temelju Instrumenta za tehničku potporu koji je uspostavljen Uredbom (EU) 2021/240 Europskog parlamenta i Vijeća može se zatražiti tehnička potpora radi pomoći državama članicama pri provedbi njihovih planova za oporavak i otpornost.

Članak 10. Sporazuma o financiranju u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost

Članak 10.

Objava informacija, vidljivost sredstava Unije i pravo korištenja

1. *Ne dovodeći u pitanje članak 34. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost, informiranje, komunikacija i promidžba država članica za sredstva pri provedbi plana za oporavak i otpornost moraju biti barem na jednakoj razini kao ona koja se zahtijevaju pravilima država članica za javno financiranje bez doprinosa iz proračuna Unije.*
2. *Kako bi poštovala svoje obveze na temelju članka 34. stavka 2. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost, a posebice kako bi se osiguralo pružanje usklađenih, djelotvornih i razmjernih ciljanih informacija različitoj publici, među ostalim medijima i javnosti, država članica mora:*
  - a) *imati strategiju na nacionalnoj razini za informiranje i osiguranje priznavanja doprinosa Mehanizma za oporavak i otpornost europskom oporavku i posebice usporednoj zelenoj i digitalnoj tranziciji*
  - b) *ako je primjenjivo, u svim komunikacijskim aktivnostima na razini projekta i države članice točno i na istaknutom mjestu prikazati amblem EU-a s odgovarajućom izjavom o financiranju koja glasi (prema potrebi u prijevodu na lokalne jezike) „financira Europska unija – NextGenerationEU”*
  - c) *uspostaviti i održavati jedinstvene internetske stranice s informacijama o planu za oporavak i otpornost i povezanim projektima te dostaviti Komisiji namjensku poveznicu*
  - d) *osigurati da konačni primatelji sredstava Unije u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost priznaju podrijetlo i osiguraju vidljivost financiranja Unije.*
3. *Kad se prikazuje zajedno s drugim logotipom, amblem Europske unije mora se nalaziti na barem jednako istaknutom i vidljivom mjestu kao i drugi logotipovi. Amblem mora biti istaknut i odvojen i ne smije se mijenjati dodavanjem drugih vizualnih obilježja, znakova ili teksta. Za isticanje potpore EU-a ne smije se upotrebljavati nijedan drugi vizualni identitet ili logotip osim amblema.*
4. *U svakoj komunikacijskoj ili diseminacijskoj aktivnosti povezanoj s planom za oporavak i otpornost koju provode države članice u bilo kojem obliku i uz bilo koja sredstva moraju se koristiti činjenično točne informacije.*
5. *Ako je primjenjivo, država članica naznačuje sljedeću izjavu o odricanju odgovornosti (prema potrebi u prijevodu na lokalne jezike): „Financira Europska unija – NextGenerationEU. Iznesena mišljenja i stavovi odražavaju isključivo stav autora i ne moraju se podudarati sa stavovima Europske unije ili Europske komisije. Europska unija i Europska komisija ne mogu snositi odgovornost za njih.”*
6. *Država članica besplatno dodjeljuje Komisiji pravo na upotrebu komunikacijskih materijala povezanih s planom za oporavak i otpornost.*

Smjernice Komisije za države članice obuhvaćaju i područje komunikacije te se u njima utvrđuju dodatni primjeri najbolje prakse za komunikaciju o Mehanizmu za oporavak i otpornost.

Koja se izjava o financiranju mora koristiti za projekte koji se financiraju iz Mehanizma za oporavak i otpornost? Hoće li amblem EU-a biti dostupan uz izjavu o financiranju „Sufinancira Europska unija” i „NextGenerationEU”?

Kako je utvrđeno u članku 34. stavku 2. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost, primatelji osiguravaju vidljivost sredstava EU-a prikazom amblema EU-a i izjave o financiranju „Financira Europska unija – NextGenerationEU” (prema potrebi u prijevodu na lokalne jezike).

Amblem EU-a i izjava o financiranju dostupni su u Komisijinu [centru za preuzimanje vizualnih elemenata](#).

Je li za Mehanizam za oporavak i otpornost potrebna komunikacijska strategija?

Da, u sporazumu o financiranju (članak 10.2. točka (a)) navodi se da države članice moraju imati komunikacijsku strategiju za Mehanizam za oporavak i otpornost.

Ta strategija služi za informiranje i osiguravanje priznavanja doprinosa Mehanizma za oporavak i otpornost europskom oporavku i posebice usporednoj zelenoj i digitalnoj tranziciji. Od država članica očekuje se da osmisle tu strategiju na temelju nacrtu koji su dostavile zajedno sa svojim nacionalnim planovima za oporavak i otpornost.

Kako je predloženo u smjernicama za države članice, potiče ih se i da naznače projekte odabrane za pojačanu komunikaciju. Ti bi projekti trebali biti „priče o uspjehu” Mehanizma za oporavak i otpornost te imati velik komunikacijski učinak.

Države članice potiče se i da u sklopu svoje strategije sudjeluju u zajedničkim komunikacijskim aktivnostima s Komisijom, primjerice putem suradnje s njezinim predstavništvom u toj državi članici.

Je li za plan za oporavak i otpornost potrebna internetska stranica?

Da, u sporazumu o financiranju (članak 10.2. točka (c)) navodi se da države članice moraju uspostaviti i održavati jedinstvene internetske stranice s informacijama o planu za oporavak i otpornost i povezanim projektima te dostaviti Komisiji njihovu adresu.

Koji su primjeri dobre prakse u državama članicama?

Svaka država članica potiče se da imenuje nacionalnog komunikacijskog koordinatora za Mehanizam za oporavak i otpornost te da Komisiji dostavi podatke o njemu, a ona će ga uključiti u svoj poseban forum za Mehanizam za oporavak i otpornost u sklopu mreže INFORM EU.

Komunikacijske strategije za plan za oporavak i otpornost uvelike se razlikuju među državama članicama. Neke se od njih ističu kao vrlo detaljne i u njima se priznaje potreba za koordinacijom komunikacije o Mehanizmu za oporavak i otpornost i drugim izvorima financiranja. Osim toga, u primjere dobre prakse koje bi i drugi mogli primijeniti ubrajaju se vodič o vizualnom identitetu korisnika i popis minimalnih komunikacijskih aktivnosti.

U primjerima najbolje prakse navode se i konkretni prijedlozi za suradnju s predstavništvima Komisije pa čak i zajedničke komunikacijske aktivnosti. Upravljačka tijela za različite fondove EU-a trebaju redovito biti u kontaktu s predstavništvima kako bi mogli zajednički komunicirati o koristima od financiranja EU-a. Primjerice, u jednoj je državi članici 2021. pokrenuta serija

televizijskih reklama u kojima su se prikazivali projekti koje su zajednički utvrdili nacionalna upravljačka tijela i predstavništvo. Predstavništvo je u kontaktu s Ministarstvom financija kako bi se utvrdili prikladni primjeri. Redoviti sastanci koji uključuju upravljačka tijela svih programa financiranja EU-a i predstavništvo održavaju se radi dogovora o komunikacijskim aktivnostima.

Koja je uloga mreže INFORM EU?

Mreža INFORM EU, pokrenuta 2021., mreža je službenika za komunikaciju na razini EU-a odgovornih za obavješćivanje o ulaganjima EU-a i država članica u okviru podijeljenog upravljanja koje obuhvaća sljedeće fondove EU-a:

- regionalna politika: Europski fond za regionalni razvoj, Fond za pravednu tranziciju i Kohezijski fond
- socijalna politika: Europski socijalni fond plus
- unutarnji poslovi: Fond za azil, migracije i integraciju, Instrument za upravljanje granicama i vize te Fond za unutarnju sigurnost
- pomorstvo: Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu.

Mreža INFORM EU obuhvaća i Mehanizam za oporavak i otpornost.

Tom se mrežom nastoji potaknuti stručno znanje u državama članicama i regijama u području komunikacije, vidljivosti i transparentnosti EU-a te pritom uspostaviti platformu za suradnju između Komisije i programa EU-a u okviru podijeljenog upravljanja. Cilj joj je povećati vidljivost djelovanja EU-a u sklopu Radne skupine RECOVER na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini.

Komisija zauzima proaktivan stav i izrazito potiče države članice da sudjeluju u mreži INFORM EU te da uključe kolege iz Mehanizma za oporavak i otpornost u nacionalne komunikacijske mreže. Države članice potiču se i da obavijeste predstavništva Komisije o komunikacijskim aktivnostima za posebne programe i projekte u svakoj državi članici te da ih uključe u te aktivnosti, a i u ovom se kontekstu koordinacija osigurava putem mreže INFORM EU. Nekoliko je aktivnosti posebno prilagođeno Mehanizmu za oporavak i otpornost, kao što su posebne sjednice na šestomjesečnim plenarnim sastancima, sastanci za pregled stanja čiji je cilj razmjena primjera dobre prakse i mjesečno virtualno savjetovalište o komunikaciji s državama članicama. Osim toga, mreža INFORM EU organizira seminare i tečajeve osposobljavanja. Države članice već se obavijestilo o toj mogućnosti u dopisu koji su uputili glavni direktori Radne skupine RECOVER i GU-a za gospodarske i financijske poslove od 14. rujna 2021.

U okviru nacionalnog plana za oporavak i otpornost pokrenut će se novi poziv za prijave za solarne ploče i modernizaciju energije. Korisnici su fizičke osobe, a mjesta provedbe bit će privatne zgrade i imanja. Kakve bi vrste ploča ili reklamnih panoa trebalo izložiti u takvim slučajevima i koje se informacije moraju nalaziti na njima? Ako su korisnici fizičke osobe, bi li se manje ploče (A4 ili A5) smatrale dovoljnima? Koje bi informacije trebalo navesti na pločama?

U sporazumu o financiranju u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost propisano je da države članice moraju, ako je primjenjivo, u svim komunikacijskim aktivnostima na razini projekta i države članice točno i na istaknutom mjestu prikazati amblem EU-a s odgovarajućom izjavom o financiranju koja glasi (prema potrebi u prijevodu na lokalne jezike) „Financira Europska unija – NextGenerationEU”. Države članice moraju isto tako osigurati da konačni primatelji sredstava EU-a u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost priznaju podrijetlo i osiguraju vidljivost financiranja EU-a. Kad se prikazuje zajedno s drugim logotipom, amblem

EU-a mora se nalaziti na barem jednako istaknutom i vidljivom mjestu kao i drugi logotipovi. Amblem mora biti istaknut i odvojen i ne smije se mijenjati dodavanjem drugih vizualnih obilježja, znakova ili teksta. Za isticanje potpore EU-a ne smije se upotrebljavati nijedan drugi vizualni identitet ili logotip osim amblema.

U ovom primjeru u kojem su korisnici fizičke osobe, a mjesta provedbe bit će privatne zgrade i imanja, preporučuje se upotreba manjih plakata (A4 ili A5) na kojima se nalaze amblem EU-a i izjava kojom se priznaje podrijetlo sredstava EU-a, naročito ako je to u skladu s prethodno navedenim odredbama sporazuma o financiranju (o veličini amblema EU-a u odnosu na druge logotipove itd.).

Imam pitanje. Kako vam se mogu obratiti?

Kad je riječ o komunikaciji o Mehanizmu za oporavak i otpornost, Komisija stoji na raspolaganju za pomoć državama članicama. Pitanja se mogu poslati na sljedeću adresu: EC-RECOVER@ec.europa.eu.

Osim toga, izrazito potičemo države članice da sudjeluju u mreži [INFORM EU](#), zajedničkom forumu koji okuplja komunikatore o sredstvima EU-a iz Komisije i država članica. Nekoliko je aktivnosti u sklopu mreže INFORM EU posebno prilagođeno Mehanizmu za oporavak i otpornost, kao što su posebne sjednice na šestomjesečnim plenarnim sastancima, sastanci za pregled stanja čiji je cilj razmjena primjera dobre prakse i mjesečno virtualno savjetovalište o komunikaciji s državama članicama radi rasprave o komunikacijskim pitanjima. Za sudjelovanje u toj mreži obratite se svojem nacionalnom koordinatorskom tijelu za INFORM EU.

Radna skupina RECOVER pokrenula je [internetsku stanicu](#) s pitanjima i odgovorima o Mehanizmu za oporavak i otpornost. Iako nije javno dostupna, može joj pristupiti osoblje iz nacionalnih uprava koje ima lozinku za pristup zaštićenom sustavu.

4.3. Poljoprivredna politika i ruralni razvoj

Gdje se mogu pronaći pravni zahtjevi za vidljivost i komunikaciju koji se primjenjuju na poljoprivrednu politiku?

Temeljni akt za strateške planove u okviru ZPP-a za razdoblje 2023. – 2027. jest Uredba o utvrđivanju pravila o potpori za strateške planove koje izrađuju države članice u okviru ZPP-a i koji se financiraju iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi i EPFRR-a.

Osnovne odredbe s obvezama za komunikaciju i vidljivost za upravljačko tijelo utvrđene su u članku 110. stavku 2. točkama (j) i (k) nacрта te uredbe.

Članak 110.

Upravljačko tijelo

2. *Upravljačko tijelo odgovorno je za djelotvoran, učinkovit i ispravan način upravljanja strateškim planom u okviru ZPP-a i njegovom provedbom. Konkretno osigurava sljedeće:*
  - j) *da korisnici intervencija koje se financiraju iz EPFRR-a, osim intervencija povezanih s površinom i životinjama, naglase da su primili financijsku potporu, među ostalim primjerenom upotrebom amblema Unije u skladu s pravilima koja utvrdi Komisija u skladu sa stavkom 5.;*
  - k) *da se poduzmu promotivne aktivnosti povezane sa strateškim planom u okviru ZPP-a, među*

ostalim putem nacionalne mreže ZPP-a, tako da potencijalni korisnici, stručne organizacije, gospodarski i socijalni partneri, tijela uključena u promociju jednakosti spolova te relevantne nevladine organizacije, uključujući organizacije za zaštitu okoliša, budu obaviješteni o mogućnostima koje nudi strateški plan u okviru ZPP-a i o pravilima za ostvarivanje prava na financiranje iz strateškog plana u okviru ZPP-a, a da korisnici i opća javnost budu obaviješteni o potporama Unije za poljoprivredu i ruralni razvoj u okviru strateškog plana u okviru ZPP-a.

Kad je riječ o potpori koja se financira iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi, države članice prema potrebi omogućuju upravljačkom tijelu upotrebu alata za vidljivost i komunikaciju te struktura koje upotrebljava EPFRR.

Osim toga, Komisija može donositi provedbene akte u kojima se utvrđuju usklađeni uvjeti za primjenu zahtjeva za informiranje, promidžbu i vidljivost.

5. *Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 138. kojima se ova Uredba dopunjuje detaljnim pravilima za provedbu zahtjeva povezanih s informacijama, promotivnim aktivnostima i prepoznatljivošću iz stavka 2. točaka (j) i (k). Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 139. stavka 2.*

Do kraja 2022. traje prijelazno razdoblje, a do tad se sva postojeća pravila nastavljaju primjenjivati. Službe Komisije u ovom trenutku sastavljaju provedbeni akt.

[Hoće li se nova pravila o vidljivosti i komunikaciji primjenjivati i na Europski fond za jamstva u poljoprivredi i Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj s obzirom na njihovo specifično zakonodavstvo?](#)

Prijelazne odredbe za potporu iz EPFRR-a produljile su primjenu [Uredbe br. 1303/2013](#), a time i trenutačnih pravila o informiranju i komunikaciji o potpori iz svih europskih strukturnih i investicijskih fondova, odnosno obveze prema kojoj korisnici moraju naznačiti potporu tako da prikažu amblem EU-a i upućivanje na fond. (Izjava koja se trenutačno upotrebljava za projekte koji se financiraju iz EPFRR-a glasi: „Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj: Europa ulaže u ruralna područja”.)

Kad je riječ o sredstvima u okviru instrumenta NextGenerationEU (8 milijardi EUR iz Instrumenta EU-a za oporavak) koja bi se trebala izvršiti u programima ruralnog razvoja koji su produljeni kako bi se obuhvatilo prijelazno razdoblje 2021. – 2022., ta će se sredstva smatrati sredstvima EPFRR-a u smislu zahtjeva za vidljivost, nakon što se uključe u programe ruralnog razvoja. Stoga će biti u skladu s prethodno navedenim postojećim pravilima, tj. za te fondove neće doći do promjena ili posebnih zahtjeva za vidljivost.

4.4. Ostali programi

S obzirom na to da će potprogram MEDIA programa Kreativna Europa u programskom razdoblju 2021. – 2027. zadržati poseban logotip, bi li se radi dosljednosti logotip s riječima „Sufinancira Europska unija / Kreativna Europa” mogao koristiti za komunikaciju o potprogramima programa Kreativna Europa (osim potprograma MEDIA)? Hoće li Komisija pružiti taj logotip na svim službenim jezicima ili će dopustiti nacionalnim uredima da sami izrade takav logotip?

Potprogram MEDIA u okviru programa Kreativna Europa izniman je slučaj među pravnim instrumentima donesenima u kontekstu višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027. jer je zadržan njegov poseban logotip, što nije slučaj za druga dva elementa tog programa, odnosno potprogram Kultura i Međusektorski potprogram.

S obzirom na to primijenjen je sljedeći pristup.

Naznačivanje financiranja – svi korisnici

- Potprogram Kultura i Međusektorski potprogram: „Sufinancira Europska unija” – izjava o financiranju postoji na svim jezicima.
- Potprogram MEDIA: „Sufinancira + logotip MEDIA” – izjava o financiranju postoji na svim jezicima.
- Kad su uključena sva tri potprograma, potrebno je koristiti „kombinirani logotip”: „Sufinancira Europska unija + logotip MEDIA” – postoji na svim jezicima (vidjeti u nastavku).

- To je izričito utvrđeno u Prilogu 5. pravnom sporazumu s korisnicima.

Komunikacija deskova Kreativne Europe (CEDESK-ovi)

- Komunikacija o potprogramu Kultura, Međusektorskom potprogramu ili o sva tri potprograma zajedno: CEDESK-ovima je dopušteno upotrebljavati naslov/zaglavljje „Kreativna Europa”, no bez amblema EU-a (vidjeti vizualni identitet i elemente koji su osmišljeni za pokretanje programa Kreativna Europa).
- Kad CEDESK-ovi komuniciraju samo o potprogramu MEDIA, primjenjuju se logotip i vizualni identitet MEDIA.

5. Korisne poveznice

[Deset načina na koje korisnici sredstava EU-a mogu komunicirati i osigurati vidljivost EU-a](#) (javne informacije na stranicama Europa.eu o mogućnostima financiranja i javnim natječajima)

[Centar za preuzimanje vizualnih elemenata](#) (internetski generator Europske komisije za amblem EU-a i izjavu o financiranju)

[Vizualne smjernice o uporabi amblema EU-a u kontekstu programa EU-a za razdoblje 2021. – 2027.](#)

[Pomoćni komplet za vidljivost EU-a, smjernice o brendu za razdoblje 2021. – 2027. za upravljačka tijela i korisnike projekata, koje je izradila Glavna uprava Komisije za regionalnu i urbanu politiku](#)

[Mreža INFORM EU \(mreža službenika za komunikaciju na razini EU-a odgovornih za obavješćivanje o ulaganjima EU-a i država članica u okviru podijeljenog upravljanja\)](#)

6. Kontakti

Radna skupina Vijeća za informiranje: bavi se pitanjima transparentnosti, javnog pristupa dokumentima i komunikacije država članica o EU-u. Održala je rasprave o provedbi pravila o komunikaciji i vidljivosti, a delegati država članica uputili su Komisiji preko njezina tajništva brojna pitanja na koja je odgovoreno u ovoj publikaciji. Tajništvo Radne skupine za informiranje dostupno je na sljedećoj e-adresi: information.wp@consilium.europa.eu.

Radna skupina RECOVER osnovana u okviru Glavnog tajništva: odjel Komisije odgovoran za provedbu Mehanizma za oporavak i otpornost u okviru instrumenta NextGenerationEU: EC-RECOVER@ec.europa.eu.

GU za regionalnu i urbanu politiku: odjel Komisije odgovoran za politiku EU-a o regijama i gradovima. Koordinira provedbu fondova EU-a koji su uređeni UZO-om i povezanih pravila o komunikaciji i vidljivosti: REGIO-EXTERNAL-COMMUNICATION@ec.europa.eu.

Središnja služba Komisije za intelektualno vlasništvo, koja se nalazi u sklopu Zajedničkog istraživačkog centra: EC-IPR@ec.europa.eu.

GU za komunikaciju, tim za vizualni identitet: potpora i savjetovanje u vezi s upotrebom amblema EU-a te institucijskog i vizualnog identiteta Europske komisije: COMM-VISUAL-IDENTITY@ec.europa.eu.

GU za komunikaciju, tim za zahtjeve za vidljivost: potpora i savjetovanje u vezi s institucijskim pravilima o komunikaciji i vidljivosti EU-a u okviru programa financiranja EU-a i instrumenta NextGenerationEU:

COMM-VISIBILITY-REQUIREMENTS@ec.europa.eu.

7. Popis pokrata

ZPP	zajednička poljoprivredna politika
Chafea	Izvršna agencija za potrošače, zdravlje, poljoprivredu i hranu
CMGA	institucijski predložak sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava
UZO	Uredba o zajedničkim odredbama
EPFRR	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj
RRF	Mehanizam za oporavak i otpornost
SG-RECOVER	Radna skupina za oporavak i otpornost
WPI	Radna skupina Vijeća za informiranje